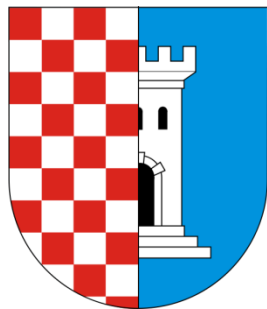

Załącznik do Uchwały nr X/43/2015

Rady Miejskiej w Golinie z dnia 8 września 2015 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY GOLINA
NA LATA 2015-2020**

2015

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE.....	6
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE	13
1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE	13
2. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA.....	14
3. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I ZASOBY MIESZKANIOWE.....	15
4. STRUKTURA GOSPODARCZA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY.....	18
5. EDUKACJA I WYCHOWANIE	25
6. ŻYCIE KULTURALNE I INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA.....	27
7. OPIEKA ZDROWOTNA I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	31
8. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	35
9. PROBLEM BEZDOMNOŚCI	41
10. PRZESTĘPCZOŚĆ.....	41
10. POMOC SPOŁECZNA	43
11. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.....	54
12. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM” ...	59
13. ANALIZA SWOT	74
14. WNIOSKI Z DIAGNOZY	79
III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	81
IV. PROGRAMY I PROJEKTY.....	89
V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	90
SPIS TABEL I WYKRESÓW	94

WPROWADZENIE

Polityka społeczna oznacza racjonalną działalność państwa i innych podmiotów zmierzającą do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, pożądanych struktur społecznych i stosunków społeczno-kulturowych, służących efektywnemu i sprawiedliwemu zaspokojeniu potrzeb społeczeństwa. Na poziomie lokalnym jednym z podstawowych narzędzi służących jej realizacji jest strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza strategia została opracowana w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Golinie. Powstała w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy szerokich konsultacjach społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, w tym sektora pomocy społecznej, oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy gminy. Moderatorem prac nad dokumentem było Centrum Wspierania Służb Społecznych w Częstochowie.

Strategia ma charakter kilkuletni; została przygotowana na lata 2015-2020. Ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z pięciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: *Infrastruktura transportowa i komunikacyjna; Struktura demograficzna i zasoby mieszkaniowe; Struktura gospodarcza i sytuacja na rynku pracy; Edukacja i wychowanie; Życie kulturalne i infrastruktura sportowo-rekreacyjna; Opieka zdrowotna i problem niepełnosprawności; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Problem bezdomności; Przystępczość; Pomoc społeczna i Organizacje pozarządowe.*

W trzeciej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W czwartej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Piąta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Przy istniejącym obecnie ogromnym zapotrzebowaniu na myślenie i działanie strategiczne należy pamiętać, że sam fakt przygotowania strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Tutaj, odpowiedzialność spada na lokalnych polityków, działaczy, przedstawicieli różnych instytucji, zarówno administracji samorządowej, jak i organizacji pozarządowych. I tylko ich skoordynowana współpraca, wola i determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golina na lata 2015-2020 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 594 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz.135 ze zm.),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2015, poz. 114),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 149),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 217 ze zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 231, poz. 1375),
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. z 2006 r., Nr 251, poz. 1844),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 150),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 966 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.).

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golina na lata 2015-2020 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,

- Umowa Partnerstwa – Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020,
- Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020,
- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020,
- Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku,
- Strategia Rozwoju Powiatu Konińskiego.

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „*Unia innowacji*” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „*Młodość w drodze*” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „*Europejska agenda cyfrowa*” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „*Europa efektywnie korzystająca z zasobów*” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt „*Polityka przemysłowa w erze globalizacji*” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do Małych i Średnich Przedsiębiorstw, oraz wspieraniu rozwoju silnej

i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencji na rynkach światowych.

Celem projektu „*Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „*Europejski program walki z ubóstwem*” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 to z kolei najważniejszy średniookresowy dokument rozwojowy na szczeblu krajowym, określający cele strategiczne do 2020 roku. Wyznacza on trzy obszary strategiczne: *Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna*, w których koncentrują się główne działania, oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Dokument z jednej strony wyznacza działania służące usuwaniu barier rozwojowych, w tym ujawnionych przez kryzys gospodarczy słabości polskiej gospodarki, a z drugiej skupia się na wspomnianych powyżej potencjałach, które będą stymulowały rozwój kraju.

Strategia stanowi bazę dla 9 strategii zintegrowanych (Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategia Rozwoju Transportu, Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, Sprawne Państwo, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa), które powinny przyczynić się do realizacji założonych w niej celów, a zaprojektowane w nich działania rozwijać i uszczegóławiać reformy w niej wskazane. Dokument skierowany jest nie tylko do administracji publicznej, ale także do środowisk społecznych i gospodarczych, które uczestniczą w procesach rozwojowych i mogą je wspomagać zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest również odniesieniem na gruncie krajowym dla dokumentów strategicznych przygotowywanych w kraju na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020, tj. Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych (uwzględniających środki z polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa). Wskazane w strategii cele rozwojowe i priorytety w znaczącym zakresie wpisują się w cele strategii unijnej „Europa 2020” i są z nią spójne.

Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w Polsce w latach 2014-2020 w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa. Instrumentami realizacji Umowy są krajowe programy operacyjne i regionalne programy operacyjne. Dokumenty te wraz z Umową tworzą spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową.

Umowa ściśle wiąże strategię wykorzystania środków europejskich z realizacją Strategii Rozwoju Kraju 2020 i Strategii Europa 2020. Celem konsekwentnie realizowanym w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 jest, zgodnie ze Strategią Rozwoju Kraju, oparcie rozwoju na dalszym zwiększaniu konkurencyjności gospodarki, poprawie spójności społecznej i terytorialnej oraz podnoszeniu sprawności i efektywności państwa. Biorąc pod uwagę wskazane powyżej cele rozwojowe kraju, w Umowie wyróżniono cztery priorytety finansowania ze środków europejskich, do których zaliczono: otoczenie sprzyjające przedsiębiorczości i innowacjom, spójność społeczną i aktywność zawodową, infrastrukturę sieciową na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami. Priorytety te będą realizowane w ramach właściwych celów tematycznych, wskazanych w projektach rozporządzeń Unii Europejskiej.

Umowa wskazuje m.in. rodzaje inwestycji, mogących liczyć na dofinansowanie, proponuje układ programów operacyjnych, prezentuje zarys systemu ich wdrażania, a także przedstawia ogólne założenia opartego na zasadzie subsydiarności podziału interwencji pomiędzy poziom krajowy i regionalny. Zapewnieniu koordynacji pomiędzy funduszami polityki spójności na poziomie regionalnym służyć ma, umożliwiona po raz pierwszy w okresie programowania 2014-2020, realizacja przez samorzady województw programów dwufunduszowych (Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Rozwoju

Regionalnego). Instrumentem zapewniającym komplementarność interwencji realizowanych przez rząd i samorząd terytorialny będzie kontrakt terytorialny.

Zgodnie z Umową Partnerstwa w latach 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy **Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020**, dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego i dobrego rządzenia oraz 16 regionalnych programów operacyjnych. Krajowy program (zasili go 28% środków funduszu) będzie się koncentrował na zmianach strukturalnych poszczególnych polityk sektorowych, a także na takich przedsięwzięciach, które mają charakter ogólnopolski i są priorytetowe z punktu widzenia polityki państwa, natomiast na poziomie regionalnym interwencja Europejskiego Funduszu Społecznego (72% środków funduszu) będzie dotyczyła bezpośredniego wsparcia osób w celu poprawy ich sytuacji na rynku.

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój obejmuje pięć następujących osi priorytetowych: I. Osoby młode na rynku pracy, II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa oraz V. Pomoc Techniczna.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 przewiduje utworzenie 9 osi priorytetowych. Problematykę społeczną ujęto głównie w ramach osi priorytetowej 6. Rynek pracy i osi priorytetowej 7. Włączenie społeczne.

W ramach osi priorytetowej 6. wyznaczono priorytety inwestycyjne, których wdrożenie ma się przyczynić do wzrostu kompetencji i doświadczeń zawodowych osób poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo, wzrostu poziomu zatrudnienia, rozwoju przedsiębiorczości i przedsiębiorstw oraz generowania w nich nowych miejsc pracy, podniesienia kompetencji i kwalifikacji pracowników i przedsiębiorców sektora małych i średnich przedsiębiorstw, wzrostu liczby miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 oraz zatrudnialności osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3, w szczególności kobiet, a także zwiększenia szans na rynku pracy osób zagrożonych wyłączeniem z niego ze względu na stan zdrowia czy wiek.

Z kolei w ramach Osi Priorytetowej 7. przewidziano wprowadzenie w życie priorytetów inwestycyjnych mających przyczynić się do zwiększenia szans na rynku pracy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a tym samym ograniczenia skali ubóstwa, poprawy jakości i dostępności usług społecznych dla ww. osób oraz wzrostu zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej.

Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki regionalnej polityki społecznej. W strategii sformułowano misję i wizję oraz wyznaczono 5 priorytetów strategicznych: 1. Wielkopolska równych szans i możliwości, 2. Zdrowi Wielkopolanie, 3. Bezpieczna Wielkopolska (Bezpieczeństwo publiczne i socjalne), 4. Wielkopolska obywatelska, 5. Samorząd województwa wielkopolskiego partnerem, doradcą i konsultantem lokalnych podmiotów polityki społecznej.

Priorytet 1. obejmuje problematykę wyrównywania szans mieszkańców Wielkopolski w kontekście dostępu do różnych wymiarów funkcjonowania społecznego w ramach oferty polityki kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, dostępności edukacji i nauki, usług medycznych, narzędzi aktywnego rynku pracy, a także usług i świadczeń socjalnych. Uznano, iż istotne znaczenie ma wyrównywanie różnic w rozwoju społecznym województwa, zwiększanie wrażliwości społecznej na problemy społeczne, ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny umożliwiających realizowanie funkcji i zadań służących jej rozwojowi oraz eliminowanie i redukowanie czynników prowadzących do ubóstwa, izolacji, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

W priorytecie 2. zaakcentowano potrzebę kreowania i realizacji wojewódzkiej polityki zdrowotnej uwzględniającej profilaktykę i promocję zdrowia, położono nacisk na konieczność rozwijania otoczenia instytucjonalnego, gospodarczego i środowiska społecznego służącego wdrażaniu koncepcji „Zdrowa społeczność – zdrowi obywatele”, a także podejmowania działań na rzecz konsolidowania systemu informacji medycznej oraz poszerzania zakresu problemowego analiz epidemiologicznych i socjomedycznych.

W ramach priorytetu 3. uwzględniono działania służące zapewnieniu mieszkańcom Wielkopolski bezpieczeństwa socjalnego, osobistego i publicznego oraz przerywaniu „pętli ubóstwa” i dziedziczenia biedy, podkreślono potrzebę rozwijania przedsięwzięć na rzecz poprawy spójności regionu, podejmowania działań profilaktycznych w kontekście zwalczania zjawisk patologii społecznej i przestępczości oraz położono nacisk na budowę obywatelskiej sieci bezpiecznych społeczności w kontekście stabilizowania i wzmacniania poczucia bezpieczeństwa obywateli.

W priorytecie 4. zaakcentowano potrzebę podejmowania działań służących aktywizowaniu zasobów ludzkich i potencjału społecznego na rzecz rozwoju jednostek, grup

i społeczności, w tym także osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym w działania podmiotów społeczeństwa obywatelskiego.

Wszystkie działania wpisujące się w wyznaczone w strategii priorytety uwzględniają specyficznych adresatów, za których uznano: osoby starsze i niepełnosprawne, dzieci i młodzież, kategorie wysokiego ryzyka socjalnego, a także wszystkich mieszkańców Wielkopolski przy uwzględnieniu ich uczestnictwa w różnych wymiarach życia społecznego (kultura, sport i turystyka, edukacja, pomoc społeczna, rynek pracy, służba zdrowia).

Strategia Rozwoju Powiatu Konińskiego jest dokumentem określającym założenia polityki rozwoju w powiecie. W oparciu o analizę sytuacji społeczno-gospodarczej, sformułowano w nim wizję przyszłości powiatu („Powiat koniński jawi się jako obszar o rozwiniętej, nowoczesnej gospodarce, gdzie mieszkańcy żyją w przyjaznym środowisku, mając zapewnione miejsce pracy, dochody umożliwiające dostatnie życie i otoczenie stwarzające szansę rozwoju intelektualnego i duchowego”) i misję powiatu („Zapewnienie kompleksowego i zrównoważonego rozwoju i przez to stworzenie mieszkańcom warunków do życia w dostatku i możliwości rozwoju intelektualnego i duchowego”) oraz wyznaczono 3 strategiczne cele rozwoju powiatu: 1. Zapewnienie mieszkańcom powiatu godnego, dostatecznego życia, 2. Restrukturyzacja gospodarki powiatu, aby uczynić ją zdolną do rozwoju, 3. Zachowanie walorów środowiska naturalnego.

Problematykę społeczną ujęto głównie w obrębie celu strategicznego 1, w ramach którego wyznaczono cele szczegółowe zakładające tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy a przez to uzyskanie ograniczenia poziomu bezrobocia i wzrostu zamożności społeczeństwa, zwiększenie poziomu obsługi mieszkańców w zakresie usług publicznych, tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego, zapewnienie mieszkańcom warunków do rozwoju intelektualnego i duchowego, zapewnienie opieki osobom wymagającym szczególnej troski: dzieciom, osobom starszym, osobom niepełnosprawnym i samotnym, tworzenie optymalnych warunków dla rodziny w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczej i wychowawczej, zapewnienie osobom zagrożonym lub dotkniętym kryzysem bezpieczeństwa socjalnego oraz warunków do pełnienia właściwych, adekwatnych do ich możliwości i potrzeb społecznie użytecznych ról i funkcji społeczno-zawodowych, tworzenie warunków dla rozwoju aktywności społecznej oraz zapewnienie bezpieczeństwa zdrowia, życia i mienia mieszkańcom powiatu.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Golina jest gminą miejsko-wiejską, leżącą w centralno-zachodniej części powiatu konińskiego, w województwie wielkopolskim. Graniczy z gminami: Kazimierz Biskupi, Konin, Rzgów i Stare Miasto w powiecie konińskim oraz Łądek i Słupca w powiecie słupeckim.

Gmina zajmuje powierzchnię 98,97 km² a w jej skład wchodzi 18 sołectw: Adamów (Adamów, Adamów-Kolonia, Spławie-Stacja Kolejowa), Barbarka, Bobrowo, Brzeźniak, Chrusty, Głodowo, Golina-Kolonia, Kawnice (Kawnice, Kawnice-Kolonia, Kawnice-Osada), Kraśnica (Kraśnica, Kraśnica-Kolonia, Młynki Kraśnickie), Kolno (Kolno, Myśluborskie Holendry), Lubiecz, Myślubórz, Przyjma, Radolina, Rosocha (Rosocha, Rosocha A, Rosocha-Kolonia, Rosocha-Kolonia B, Rosocha-Kolonia C, Zarzyn), Spławie, Sługocinek i Węglew.

Gmina Golina leży na skraju Pojezierza Kujawskiego i Doliny Konińskiej zajmując część Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej i Wysoczyzny Gnieźnieńskiej. Pradolina Warszawsko-Berlińska obejmuje południową część gminy stanowiąc taras zalewowy z licznymi starorzeczami i pagórkami wydmowymi. Wysoczyzna Gnieźnieńska zajmuje natomiast północną część gminy i w jej skład wchodzi subregiony: Równina Słupecka, Pagórki Powidzko-Konińskie, Równina Maliniecka i Równina Kazimierzowska. Atrakcjami turystycznymi gminy są obszary położone nad Wartą, w części należącej do Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego, gdzie występuje wiele gatunków ptaków i roślin niespotykanych na innych terenach, w tym rzadka roślinność wodna i bagienna, a także Jezioro Głodowskie, położone w kompleksie leśnym na granicy gminy. Na terenie gminy znajduje się kilka pomników przyrody, a wśród nich: aleja grabowa (60 drzew) i aleja wiązowa (24 drzewa) w miejscowości Radolina, oraz w tej samej miejscowości 15 metrowej wysokości klon srebrnolistny i jesion wyniosły, a także rosnące w Golinie chronione lipy, modrzew europejski i biała wierzba płacząca o obwodzie pnia 450 cm.

Historia Golicy sięga XIV wieku, kiedy to w 1362 roku uzyskała prawa miejskie na mocy przywileju Kazimierza Wielkiego. Początkowo była miastem prywatnym, siedzibą rodu Golińskich, następnie Żychlińskich. Do rozbiorów należała do województwa kaliskiego. W 1793 roku dostała się pod zabór pruski. W latach 1807-15 znajdowała się w granicach Księstwa Warszawskiego, a po roku 1815 Kongresowego Królestwa Polskiego. W 1870 roku Golina utraciła prawa miejskie, by odzyskać je ponownie w 1921 roku.

Druga wojna światowa przyniosła eksterminację ludności żydowskiej a okupacja zmianę nazwy miasta na niemieckie Gohlen am Warthe. Po wyzwoleniu nastąpił znaczny rozwój miasta, powstały nowe osiedla mieszkaniowe, budynki użyteczności publicznej, wybudowano nowy kościół. W latach 1975-1998 miasto administracyjnie należało do woj. konińskiego.

Na terenie gminy znajdują się piękne i zabytkowe budowle. Należą do nich: zespół dworsko-folwarczny, w skład którego wchodzi dwór z XIX wieku rozbudowany na początku XX wieku, otoczony parkiem krajobrazowym z początku XIX wieku o powierzchni 7 ha, z bogatym drzewostanem, a także liczne obiekty sakralne. Do najcenniejszych należą: drewniany Kościół pw. Św. Jakuba Apostoła, wybudowany w latach 1765-67; zespół Kościoła Parafialnego pw. Św. Mateusza w Myślaborzu – kościół gotycki z początku XVI wieku, wraz z dzwonnica, organistówką i zespołem plebanii; Kapliczka w Spławiu z ok. 1900 roku; Kościół Matki Bożej Pocieszenia w Kawnicach wzniesiony w latach 1948-51 na miejscu poprzedniej świątyni z obrazem Matki Bożej Pocieszenia z początku XVII wieku oraz grobowiec rodziny Mielęckich i Trąbczyńskich z początku XX wieku z płytami nagrobnymi z połowy XIX wieku. Ciekawym obiektem jest także XIX wieczny wiatrak w miejscowości Kawnice.

2. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA I KOMUNIKACYJNA

Przez środkową część gminy, na kierunku wschód zachód, przebiega droga krajowa nr 92 relacji Warszawa – Poznań. Dzięki drodze krajowej nr 467 łączy się ona w miejscowości Sługocin z przebiegającą kilka kilometrów na południe od miasta Goliny autostradą A-2.

Teren gminy przecina również linia kolejowa relacji Warszawa – Poznań będąca częścią magistrali kolejowej relacji Paryż – Moskwa. Stacja kolejowa znajduje się w oddalonej 1,5 km na północ od miasta Goliny miejscowości Spławie.

Zabudowa Goliny rozciąga się wzdłuż drogi krajowej nr 92 i jej odgałęzienia prowadzącego do autostrady A-2 i Pyzdr. W centrum miasta główna droga rozszerza się tworząc wydłużony rynek (Plac Kazimierza Wielkiego).

Dobra lokalizacja gminy oraz stale rozwijana sieć dróg sprzyja rozwojowi na jej terenie małej przedsiębiorczości.

Usługi komunikacyjne na terenie gminy świadczą: Państwowa Komunikacja Miejska, Polskie Koleje Państwowe oraz Miejski Zakład Komunikacji w Koninie.

Dobre połączenia komunikacyjne mają mieszkańcy Goliny oraz miejscowości Krańnica, Węglew, Kawnice, Sławie, Myślubórz, Radolina Bobrowo, Adamów i Golina Kolonia, z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy miejscowości Rosocha, Zarzyn, Głodowo, Brzeźniak, Przyjma, Barbarka, Chrusty, Kolno, Lubiecz i Sługocinek.

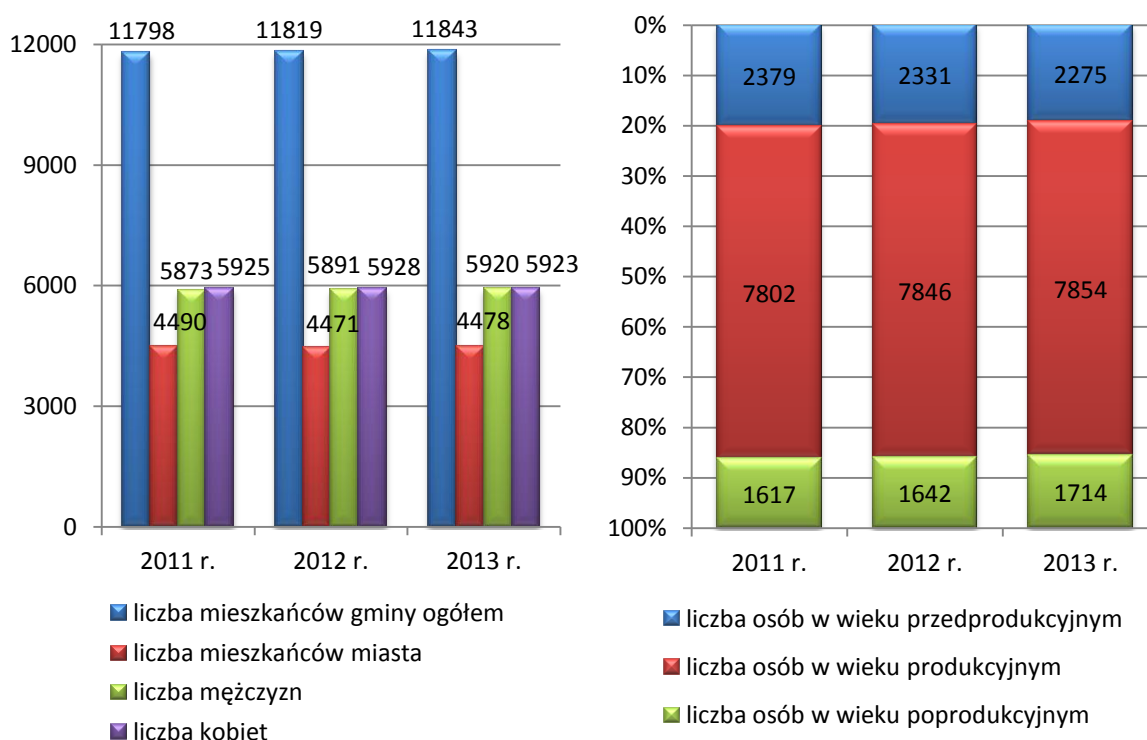
3. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I ZASOBY MIESZKANIOWE

W latach 2011-2013 liczba ludności gminy Golina zwiększała się z roku na rok (z 11.798 w 2011 r. do 11.843 w 2013 r.). Nieznacznym wahaniom ulegała natomiast liczba mieszkańców miasta (4.490 w 2011 r., 4.471 w 2012 r., 4.478 w 2013 r.).

Na koniec kolejnych lat nieznaczną większość wśród ogółu mieszkańców gminy stanowiły kobiety (50,22% w 2011 r., 50,16% w 2012 r., 50,01% w 2013 r.).

W analizowanym okresie liczba dzieci i młodzieży zmniejszała się z roku na rok, a liczba osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym rosła. Dane szczegółowe w zakresie struktury demograficznej ludności gminy przedstawiają poniższe wykresy.

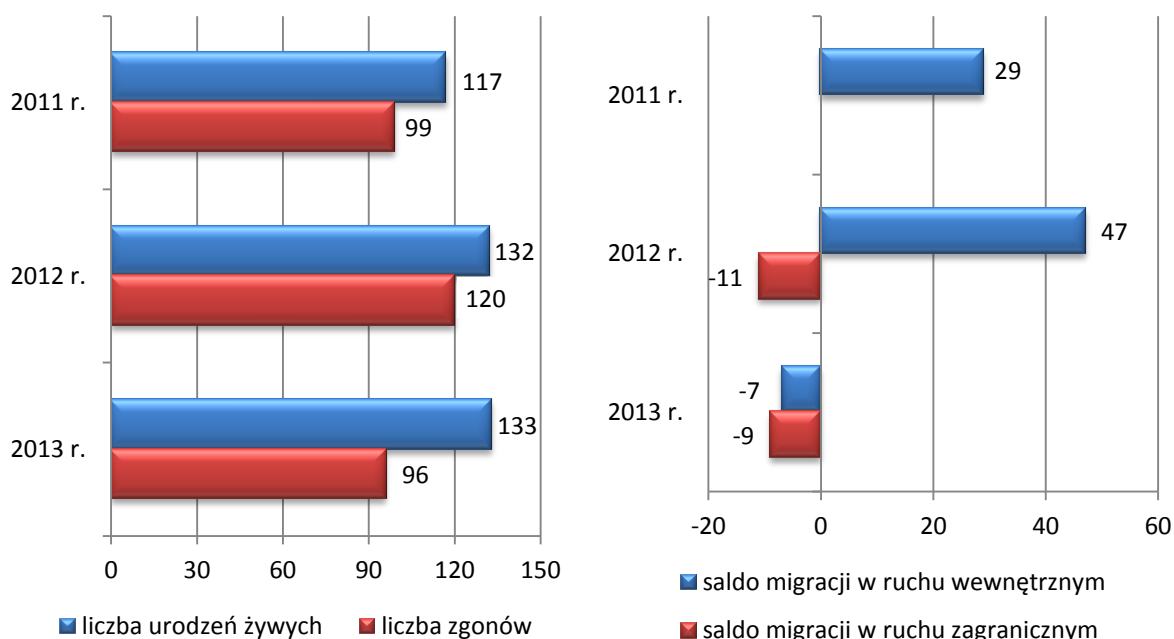
Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2011-2013

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Wzrost liczby mieszkańców gminy wynikał zarówno z korzystnego przyrostu naturalnego (+18 w 2011 r., +12 w 2012 r., +37 w 2013 r.), jak i dodatniego w latach 2011-2012 salda migracji, która odbywała się głównie w ruchu wewnętrznym (+29 w 2011 r., +36 w 2012). Z kolei spadek liczby dzieci i młodzieży był przede wszystkim efektem przejścia do grona osób w wieku produkcyjnym większej od liczby urodzeń żywych liczby osób będących dotychczas w wieku przedprodukcyjnym. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 3-4. Ruch naturalny i migracyjny ludności gminy w latach 2011-2013

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Dokonując analizy zachodzących w gminie zmian demograficznych, należy podkreślić, iż mimo zwiększania się liczby mieszkańców gminy są one coraz mniej korzystne. Z jednej strony wpływ na to ma spadek liczby dzieci i młodzieży, z drugiej natomiast systematyczny wzrost udziału osób starszych w populacji gminy. Zmiany te powodują postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej, co w perspektywie najbliższych lat będzie m.in. wymagało dostosowania w szerszym zakresie niż dotychczas wachlarza usług społecznych do potrzeb seniorów.

Sytuacja demograficzna w gminie jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2011-2013 liczba

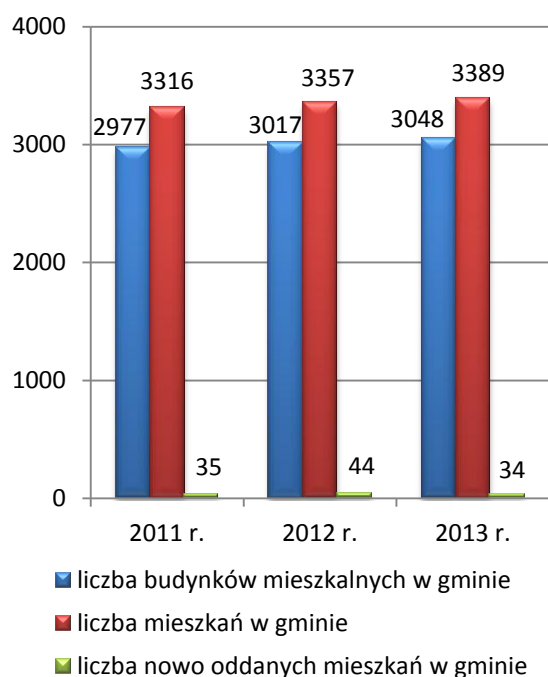

mieszkań w gminie Golina zwiększała się z roku na rok (z 3.316 w 2011 r. do 3.389 w 2013 r.). Z kolei z danych Urzędu Miejskiego w Golinie wynika, że w analizowanym okresie liczba mieszkań będących w zasobach gminy nieznacznie spadała z roku na rok (z 31 w 2011 r. do 27 w 2013 r.). Wśród nich zdecydowaną większość stanowiły mieszkania komunalne (po 28 w latach 2011-2012, 25 w 2013 r.).

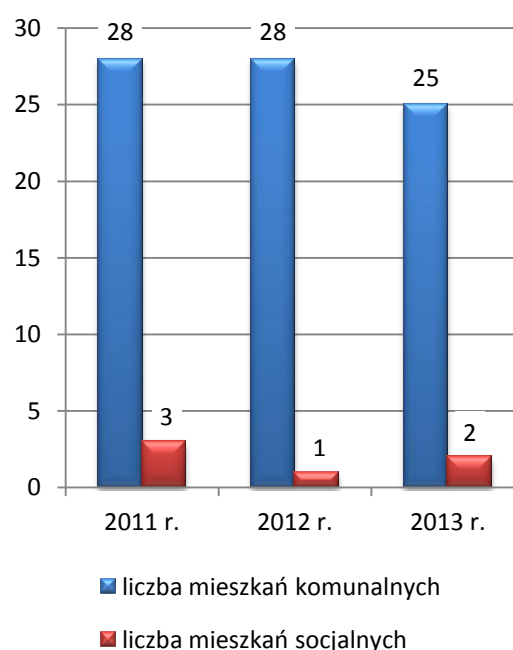
W latach 2011-2013 liczba nowo oddanych mieszkań w gminie ulegała wahaniom (35 w 2011 r., 44 w 2012 r., 34 w 2013 r.). Łączna liczba dostępnych w nich izb oraz powierzchnia użytkowa wyniosła odpowiednio 200 i 4.999 m² w 2011 roku, 242 i 6.025 m² w 2012 roku oraz 202 i 6.098 m² w 2013 roku. Wśród nowo oddanych mieszkań nie było mieszkań poszerzających zasoby gminy.

Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2011-2013

Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2011-2013

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny oraz Urząd Miejski w Golinie.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2013 roku zdecydowana większość mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, ustępu spłukiwanego, łazienki i centralnego ogrzewania. W mieście do sieci

wodociągowej podłączonych było 98,2% mieszkań, ustęp spłukiwany i łazienkę posiadało odpowiednio 94,8 i 90,9% mieszkań, a do centralnego ogrzewania dostęp miało odpowiednio 84,3% mieszkań. Sytuacja na obszarze wiejskim gminy wyglądała nieco gorzej. Do sieci wodociągowej podłączonych było 96,4% mieszkań, ustęp spłukiwany i łazienkę posiadało odpowiednio 88,5 i 84,5% mieszkań, a do centralnego ogrzewania dostęp miało 76,7% mieszkań. Warto dodać, że do sieci gazowej podłączonych było jedynie 5 mieszkań w mieście (0,4%) i 41 mieszkań na obszarze wiejskim gminy (2%).

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe. Jest to świadczenie pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy i realizowane przez Urząd Miejski w Golinie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	36	58	53
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	36	58	53
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	53.472	56.312	53.500

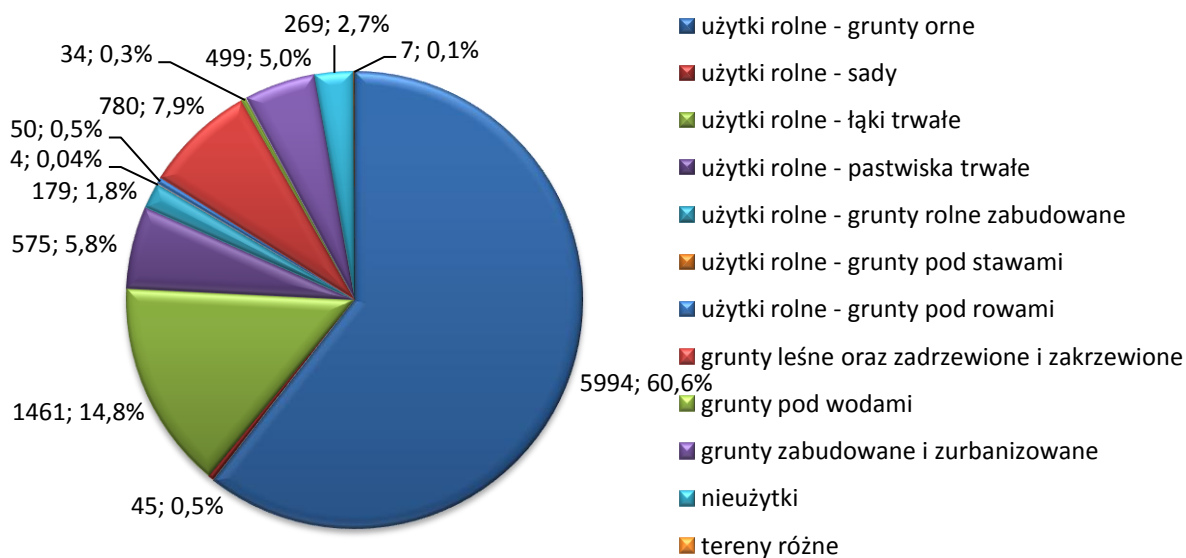
Źródło danych: Urząd Miejski w Golinie.

W latach 2011-2013 liczba osób, którym przyznano dodatki mieszkaniowe, oraz liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych ulegała wahaniom (36 w 2011 r., 58 w 2012 r., 53 w 2013 r.). Zmieniała się również wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (53.472 zł w 2011 r., 56.312 zł w 2012 r., 53.500 zł w 2013 r.).

4. STRUKTURA GOSPODARCZA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Gmina Golina położona jest na obrzeżu Konińskiego Zagłębia Węgla Brunatnego. W jej gospodarce dominującą rolę odgrywa rolnictwo, o czym świadczy struktura użytków, w której blisko 84% zajmują użytki rolne. Wśród tych ostatnich 72,1% przypada na grunty orne, a 24,5% na łąki i pastwiska. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha)

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Na terenie gminy panuje klimat umiarkowany, który charakteryzuje się przewagą wpływów oceanicznych związanych z globalną cyrkulacją mas powietrza napływającego z Atlantyku i basenu Morza Śródziemnego. Występują tu mniejsze od przeciętnych w Polsce amplitudy temperatur, wiosny i lata są ciepłe i wczesne, a zimy łagodne z nietrwałą pokrywą śnieżną.

Na obszarze gminy występują dwa podstawowe typy gleb: pochodzenia wodnego – mady i piaski wydymowe oraz gleby mineralne pochodzenia lodowcowego. Na około połowie powierzchni gminy występują gleby słabe i bardzo słabe – VI klasa bonitacyjna gleb stanowi aż 30% ogólnej powierzchni gruntów rolnych.

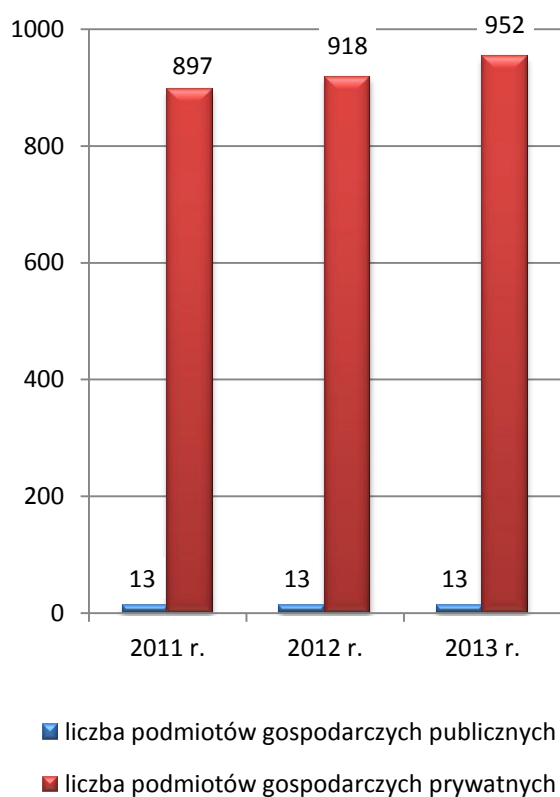
Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku w gminie funkcjonowały 1.242 gospodarstwa rolne, w tym 444 gospodarstwa małe o powierzchni do 1 ha, 421 gospodarstw o powierzchni od 1 do 5 ha, 198 gospodarstw o powierzchni od 5 do 10 ha oraz 179 gospodarstw o powierzchni 10 ha i więcej.

W strukturze upraw dominowały zboża (uprawą zbóż zajmowało się 808 gospodarstw rolnych spośród 838 trudniących się uprawą) i ziemniaki (259), uprawy przemysłowe (62), rzepak i rzepik (38) oraz buraki cukrowe (31), natomiast podstawowy kierunek produkcji zwierzęcej stanowił chów drobiu (hodowlą drobiu zajmowało się 506 gospodarstw rolnych spośród 603 utrzymujących zwierzęta gospodarskie), a następnie trzody chlewnej (259) i bydła (216). W ostatnich latach w produkcji zwierzęcej coraz większą rolę odgrywa hodowla bydła mlecznego produkującego mleko wysokiej jakości dla firm „Danone” i OSM Konin.

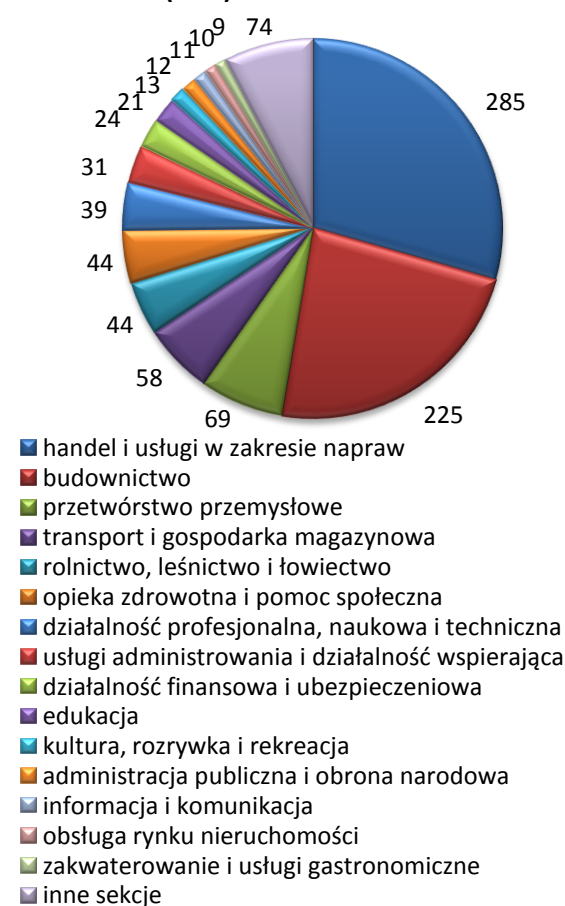
Na terenie gminy występują bogate złoża kopalin. Do udokumentowanych złóż surowców należą: złoża kruszywa naturalnego w Golinie, Głodowie i Rososze, złoża torfów na obszarze Brzeźniak – Kozarzew – Kawnice oraz Golina oraz złoża węgla brunatnego – w północnej części gminy. Obecnie żadne ze złóż nie jest przemysłowo eksploatowane. Wydobywane jest natomiast kruszywo naturalne w kilku nielegalnych żwirowniach.

W latach 2011-2013 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie zwiększała się z roku na rok (z 910 w 2011 r. do 965 w 2013 r.) Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych (897 w 2011 r., 918 w 2012 r., 952 w 2013 r.). Działalność gospodarcza w gminie była przede wszystkim prowadzona w takich sekcjach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz usługi w zakresie napraw (285 podmiotów), budownictwo (225), przetwórstwo przemysłowe (69) oraz transport i gospodarka magazynowa (58). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2011-2013

Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2013 roku

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

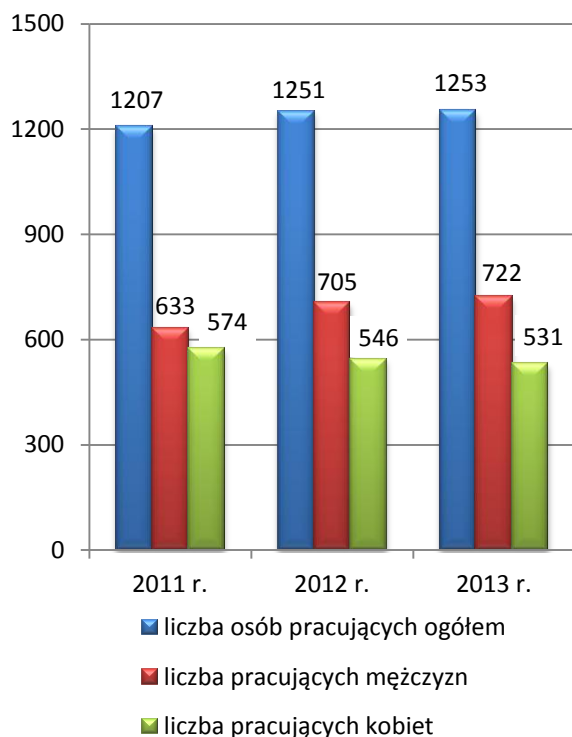
Dobra lokalizacja gminy oraz stale rozwijana sieć dróg na jej terenie sprzyja rozwojowi małych przedsiębiorstw, np. drukarni Trans-Druk, zakładów obuwniczych, spożywczych i metalowych.

W gminie istnieją również warunki do rozwoju turystyki. Na zboczu doliny, którą płynie rzeka Warta, znajduje się Nadwarciański Park Krajobrazowy o powierzchni 700 ha z wieloma gatunkami roślin wodnych i bagiennych, z bogatym drzewostanem, w tym licznymi drzewami – pomnikami przyrody. Ze skarpy w Parku roztacza się rozległy widok na dolinę Warty, a na jego skraju stoi klasycystyczny Zespół dworsko-folwarczny z I połowy XIX wieku, rozbudowany na początku XX wieku. Dodatkową atrakcją stanowi przeprawa promowa przez Wartę w miejscowości Sławsk.

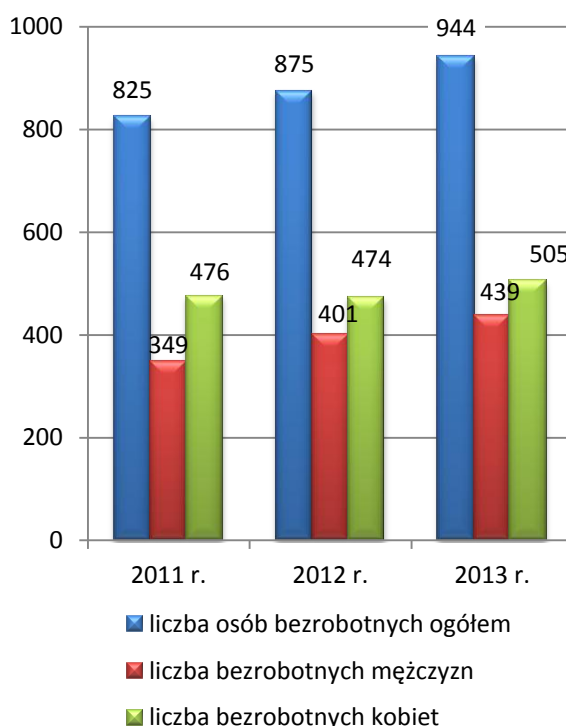
Przez gminę przebiega szlak turystyczny Kawnice – Sławsk – Myślibórz – Golina – Kawnice. Biegnie on pomiędzy znajdującymi się na jej terenie kościołami o bardzo interesującej historii, osadzonymi w krajobrazie pradoliny Warty. Najcenniejszym z nich jest pochodzący z lat 1765-67 drewniany Kościół Parafialny pw. Św. Jakuba Apostoła w Golinie z dwoma kaplicami: murowaną z 1696 roku i drewnianą z XIX wieku. Wnętrze świątyni podzielone jest na trzy nawy, a jej wyposażenie ma charakter barokowy i rokokowy. Główny ołtarz – barokowy z obrazem „Ukrzyżowanie” pochodzi z ok. 1600 roku. Ciekawym zabytkiem jest również Zespół Kościoła Parafialnego pw. Św. Mateusza w Myśliborzu, na który składają się kościół gotycki z początku XVI wieku wraz z dzwonnica, organistówką i zespołem plebanii. Na drzwiach wejściowych świątyni znajdują się dwie anteby brązowe w kształcie lwich głów, natomiast wewnątrz trzy barokowe ołtarze i ambona z XVII i XVIII wieku. Warte zobaczenia jest także wzniesiony w latach 1948-1951 na miejscu poprzedniej świątyni Kościół Matki Bożej Pocieszenia w Kawnicach. W jego głównym ołtarzu znajduje się obraz Matki Bożej Pocieszenia z początku XVII wieku, w rokokowej sukience, wokół niego liczne blachy wotywnie, najstarsze z XVIII wieku. Kościół charakteryzuje różnorodność stylów. Wysoką wieżę wieńczy barokowy hełm, natomiast dach bocznej kaplicy ozdabia bizantyjska kopuła. Świątynia nawiązuje do przedwojennej trzynawowej architektury, jednak w miejscu drugiej nawy bocznej, po prawej stronie znajdują się kaplica i podcienia. Przy świątyni ustawione są kapliczki drogi krzyżowej.

Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego i Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie, w latach 2011-2013 liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców gminy Golina zwiększała się z roku na rok (z 1.207 w 2011 r. do 1.253 w 2013 r.), podobnie jak liczba osób bezrobotnych (z 825 w 2011 r. do 944 w 2013 r.) Wśród tych ostatnich większość stanowiły kobiety (57,7% w 2011 r., 54,2% w 2012 r., 53,5% w 2013 r.). Udział osób pozostających bez pracy w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym zwiększał się z roku na rok, wynosząc: 10,6% w 2011 roku, 11,1% w 2012 roku i 12% w 2013 roku. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 10. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2011-2013*

Wykres 11. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2011-2013

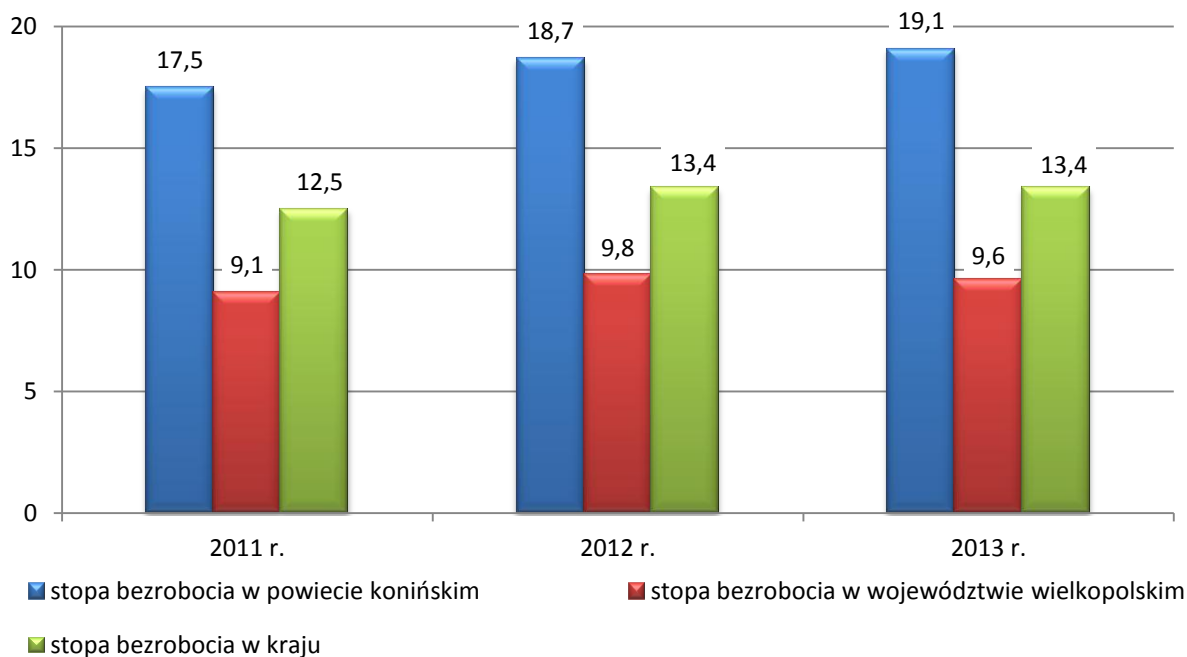

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny oraz Powiatowy Urząd Pracy w Koninie.

*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

W latach 2011-2013 stopa bezrobocia w powiecie konińskim była znacznie wyższa niż w województwie wielkopolskim i w kraju. W 2013 roku jej wielkość w skali województwa spadła, w skali kraju była na tym samym poziomie co rok wcześniej, a w skali powiatu wzrosła. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie konińskim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2011-2013 (w %)

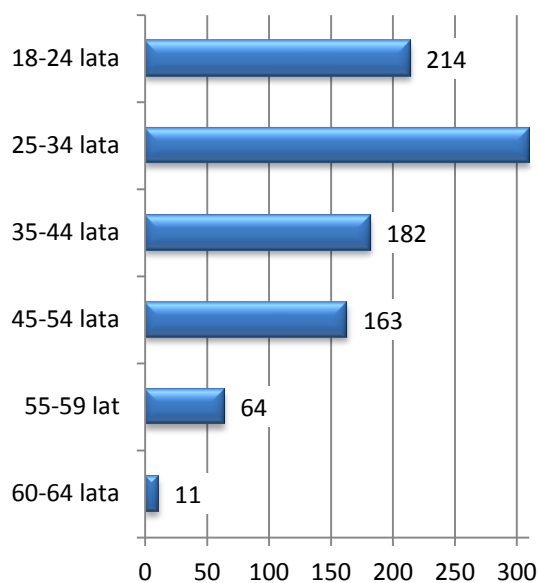

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

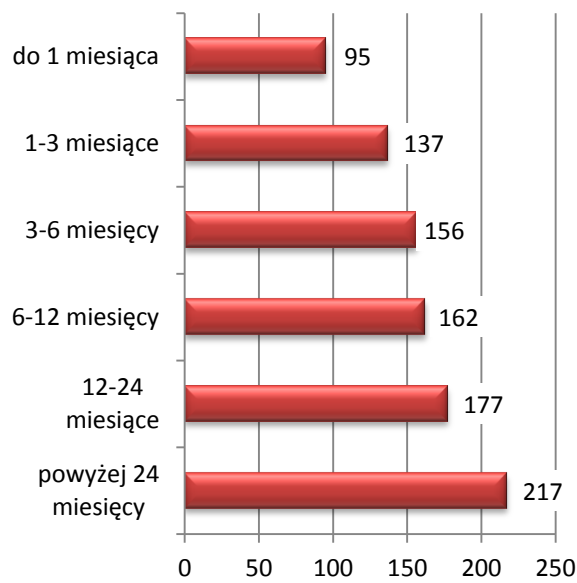
Na koniec 2013 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby młode w wieku 18-34 lata, z niewielkim doświadczeniem zawodowym (łącznie 524 osoby), osoby pozostające bez zatrudnienia długotrwale, powyżej 12 miesięcy (w sumie 394 osoby), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (322 osoby) oraz gimnazjalnym i niższym (231 osób).

Dane szczegółowe uwzględniające podział bezrobotnych w gminie według wieku, czasu pozostawania bez pracy i poziomu wykształcenia przedstawiają poniższe wykresy.

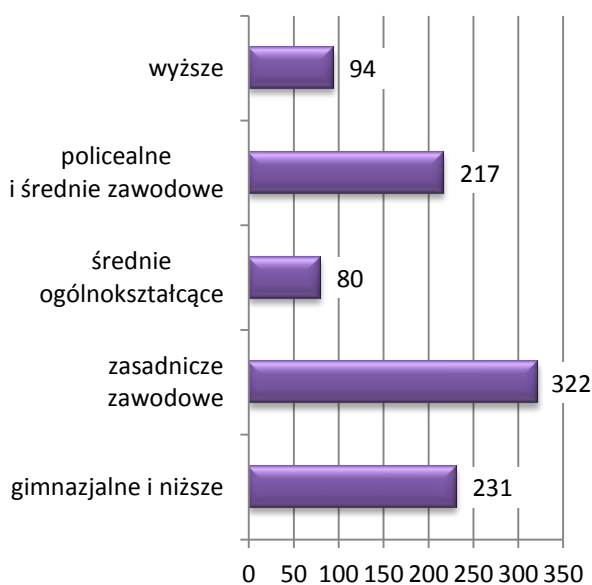
Wykresy 13-15. Bezrobotni w gminie na koniec 2013 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy i poziomu wykształcenia

■ liczba bezrobotnych ogółem według wieku

■ liczba bezrobotnych ogółem według czasu pozostawania bez pracy

■ liczba bezrobotnych ogółem według poziomu wykształcenia

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Koninie.

Od 2004 roku w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Golinie funkcjonuje Gminne Centrum Informacji. W jego ramach udzielana jest pomoc bezrobotnym mieszkańcom gminy

i młodzieży poprzez umożliwienie im dostępu do informacji o rynku pracy przy wykorzystaniu sieci Internet, świadczenie poradnictwa dla osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniami oraz oferowanie im pomocy w pisaniu dokumentów, tj. życiorysu, podania, listu motywacyjnego, organizowanie szkoleń z zakresu przedsiębiorczości, zapewnienie dostępu do doradztwa prawno-organizacyjnego w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem działalności okołorolniczej, agroturystyki, drobnej wytwórczości, rękodzieła artystycznego, drobnego rzemiosła oraz przygotowywanie młodzieży szkół średnich do funkcjonowania na lokalnym rynku pracy.

Analizując sytuację na lokalnym rynku pracy oraz położenie mieszkańców gminy pozostających bez zatrudnienia, należy zwrócić uwagę na trzy zasadnicze kwestie. Pierwsza z nich dotyczy potrzeby kontynuowania starań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy, m.in. poprzez zachęcanie inwestorów do podejmowania działalności gospodarczej w gminie. Druga kwestia odnosi się do procesu aktywizacji bezrobotnych i konieczności zwrócenia szczególnej uwagi na osoby z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym należy dać możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Warto mieć także na uwadze osoby mające za sobą kilkunastoletni okres zatrudnienia, którym powinno się zapewnić dostęp do kursów i szkoleń umożliwiających podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych. Wreszcie trzecia kwestia wiąże się z potrzebą stałego motywowania dzieci i młodzieży do nauki, by w przyszłości, dzięki zdobytemu wykształceniu, mieli większe szanse na podjęcie zatrudnienia.

5. EDUKACJA I WYCHOWANIE

W roku szkolnym 2013/2014 w gminie Golina działalność prowadziły: 1 przedszkole, 4 szkoły podstawowe i 1 gimnazjum. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2013/2014

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Przedszkole w Golinie „Baśniowy Dworek” z oddziałami integracyjnymi	ul. Parkowa 2, 62-590 Golina
2.	Szkoła Podstawowa im. Juliusza Słowackiego w Golinie	ul. Wolności 20, 62-590 Golina

3.	Szkoła Podstawowa im. Stanisława Wyspiańskiego w Kawnicach	Kawnice 50, 62-590 Golina
4.	Szkoła Podstawowa im. M. Skłodowskiej-Curie w Przyjmie	Przyjma 122, 62-590 Golina
5.	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Radolinie	Radolina 63, 62-590 Golina
6.	Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Golinie	ul. Kopernika 12, 62-590 Golina

Źródło danych: Urząd Miejski w Golinie.

Do przedszkola zatrudniającego 17 nauczycieli uczęszczało 140 dzieci. Do szkół, które zatrudniały łącznie 133 nauczycieli, chodziło w sumie 945 dzieci – w szkołach podstawowych naukę pobierało 642 uczniów, a w gimnazjum 303 uczniów.

Infrastruktura oświatowa w gminie jest na bieżąco remontowana i modernizowana; m.in. w Szkole Podstawowej w Przyjmie w latach 2011-2013 był kontynuowany (rozpoczęty w 2008 roku) remont pomieszczeń szkolnych i sal lekcyjnych. W ramach wykonanych prac zaadaptowano węzeł sanitarny do szczególnych potrzeb dzieci przedszkolnych, zmodernizowano sale w oddziałach przedszkolnych i klasach I-III dzieląc je na części: edukacyjną i rekreacyjną, w pozostałych klasach sale lekcyjne wyposażono w pomoce dydaktyczne i środki audiowizualne.

W 2014 roku nakłady na oświatę wynosiły niemalże połowę budżetu gminy Golina. Uczniowie korzystali również z programów rządowych: „Wyprawka szkolna”, „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, „Szkłanka mleka” czy „Owoce w szkole”. Dodatkowo pozyskiwano środki zewnętrzne, tak by stworzyć uczniom jak najlepsze warunki do rozwoju i nauki. I tak np. w klasach I-III szkół podstawowych realizowano projekt „Równe szanse na starcie”, w Szkole Podstawowej w Golinie uczniowie klas IV VI uczestniczyli w projekcie „Zrozumieć Świat”, 45 uczniów klas III szkół podstawowych brało udział w projekcie „Umiem pływać”, a Szkoła Podstawowa w Radolinie realizowała projekt „W trosce o wszechstronny rozwój dziecka przedszkolnego”. Z kolei uczniowie Gimnazjum w Golinie brali udział w projektach: „Zagrajmy o sukces” czy „eSzkoła Moja Wielkopolska”. Doksztalali się także nauczyciele, m.in. poprzez udział w projekcie „Kompleksowy system doskonalenia nauczycieli i wspomaganie szkół w powiecie konińskim”.

Nadto w szkołach realizowano następujące programy ogólnokrajowe: „Szkoła promująca zdrowie”, „Szkoła odkrywców talentów”, „Szkoła przyjazna dla sześciolatka”, „Szkoła w ruchu” czy „Szkoła Demokracji – Szkoła Samorządności”.

6. ŻYCIE KULTURALNE I INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA

Życie kulturalne gminy koncentruje się przede wszystkim wokół działalności Domu Kultury i Biblioteki Publicznej w Golinie. Dom Kultury w Golinie prowadzi działalność kulturalną, rozrywkową i edukacyjną, zaś Biblioteka pełni funkcję centrum informacji, życia społecznego i aktywizacji środowiska. Obie placówki uzupełniają się w propagowaniu kultury na terenie gminy.

Dom Kultury jest swoistym „centrum czasu wolnego” – miejscem różnorodnych spotkań, szkoleń, wystaw, koncertów, ośrodkiem, w którym dzieci i młodzież stykają się ze sztuką, stają się jej świadomymi odbiorcami a także twórcami. W ramach prowadzonej działalności Dom Kultury w Golinie organizuje zajęcia taneczne, wokalne, plastyczne, teatralne, prowadzi naukę gry na instrumentach. Pod szyldem Domu Kultury od lat działa Orkiestra Dęta, a także Zespół Śpiewaczy „Senior”, w 2014 roku dołączył młodzieżowy zespół „Video Stars”. W celu skutecznej realizacji swojej misji Dom Kultury współpracuje z organizacjami społecznymi, kulturalnymi, Kościołem, stowarzyszeniami regionalnymi i instytucjami oświatowymi. Jest również wydawcą lokalnego dwumiesięcznika pod nazwą „Głos Golicy”.

Biblioteka Publiczna w Golinie zajmuje się gromadzeniem i opracowywanie materiałów bibliotecznych ze specjalnym uwzględnieniem informacji dotyczących regionu, udostępnianiem zbiorów na miejscu i wypożyczaniem do domu oraz prowadzeniem wypożyczalni międzybibliotecznych. W Bibliotece znajdują się także ogólnodostępne stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Placówka posiada księgozbiór, w skład którego wchodzi literatura piękna dla dorosłych i dzieci, literatura popularnonaukowa, dostępny jest także kącik prasowy oferujący aktualne czasopisma fachowe i kobiece, a także tygodniki lokalne.

Biblioteka Publiczna w Golinie posiada dwie filie w Kawnicach i Przyjmie. Ma zarejestrowanych ponad 1.500 czytelników. Systematycznie uzupełnia i wzbogaca swój księgozbiór. W 2014 roku Biblioteka Publiczna w Golinie otrzymała 6732 zł ze środków finansowych Biblioteki Narodowej, z przeznaczeniem na zakup nowości wydawniczych.

Obok podstawowej działalności Biblioteka oferuje szeroki wachlarz zajęć kulturalnych, oświatowych i edukacyjnych. W Bibliotece odbywają się m.in. spotkania

autorskie, warsztaty aktorskie, drukarskie, detektywistyczne, odbywają się liczne konkursy i kiermasze, prowadzone są lekcje biblioteczne. W Bibliotece Publicznej w Przyjmiu działa Dyskusyjny Klub Książki, a w Kawnicach i Węglewie Kluby Aktywnego Czytania.

Jednym z ważniejszych aspektów działalności Biblioteki Publicznej w Golinie są „wędrujące punkty biblioteczne” uruchomione na wsiach: w Węglewie i Radolinie, gdzie bibliotekarz nie tylko wypożycza książki, ale także organizuje zajęcia integracyjne. Cenną inicjatywą jest także oferta „Książki na telefon” adresowana do osób starszych i chorych, które nie mogą samodzielnie przyjść do placówki – im bibliotekarz pomaga w wyborze lektury i dostarcza książkę do domu.

W maju 2014 roku powołano przy Bibliotece Publicznej w Golinie Goliński Uniwersytet Trzeciego Wieku. Słuchacze otrzymali bogatą ofertę edukacyjną i integracyjną, korzystali z nauki języka obcego, kursów komputerowych, uczestniczyli w wykładach na ciekawe tematy, a także w gminnych wydarzeniach kulturalnych.

Biblioteka Publiczna w Golinie jest miejscem, w którym działalność prowadzą również: Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Zarząd w Golinie, lokalny Związek Kombatantów, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Golinie oraz Fundacja „Podaj dalej”.

Uzupełnieniem oferty Domu Kultury i Biblioteki Publicznej są zajęcia organizowane w świetlicach wiejskich na terenie całej gminy. Działalność kulturalną na terenie gminy prowadzą również organizacje i stowarzyszenia społeczne.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie w 2014 roku

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Dom Kultury w Golinie	Plac Kazimierza Wielkiego 2, 62-590 Golina
2.	Biblioteka Publiczna w Golinie	Plac Kazimierza Wielkiego 2, 62-590 Golina
3.	Biblioteka Publiczna, Filia w Kawnicach	Kawnice 6, 62-590 Golina
4.	Biblioteka Publiczna, Filia w Przyjmiu	Przyjma 124, 62-590 Golina

Źródło danych: Urząd Miejski w Golinie.

W gminie, co roku odbywają się liczne imprezy kulturalne, zarówno plenerowe, jak i kameralne. Do największych imprez plenerowych należą: doroczny finał Wielkiej Orkiestry

Świątecznej Pomocy, Dni Goliny i Dożynki Gminne. Od kilku lat mieszkańcy uczestniczą także w cyklicznie organizowanym Słonecznym Rajdzie Nordic Walking i Biegu Konwaliowym, który w 2014 roku zorganizowano po raz czwarty. Stałe imprezy gminne wzbogaca oferta okolicznościowych wydarzeń kulturalnych, jak np. Piknik Patriotyczny, Przegląd Bożonarodzeniowy, warsztaty wielkanocne czy koncert wielkopostny.

Działalność sportową i sportowo-rekreacyjną na terenie gminy Golina organizuje Gminna Rada Sportu. To gremium ustala kalendarz imprez sportowych, w którym każdego roku znajdują swoje miejsce wydarzenia zarówno o randze gminnej jak i powiatowej.

Poziom kultury fizycznej w gminie wyznaczają kluby działające w ramach Ludowych Zespołów Sportowych: Ludowy Zespół Sportowy „Polonia” Golina i Ludowy Zespół Sportowy „Mirek” Adamów.

Na terenie gminy znajdują się dwa stadiony sportowe w Golinie i Adamowie. Przy szkołach podstawowych w Golinie i Kawnicach działają obiekty wielofunkcyjne „Orlik” i sale gimnastyczne. Na tych obiektach organizowane są m.in. mistrzostwa gminy w tenisie stołowym, szachach i warcabach, odbywają się turnieje halowe w piłce nożnej, zawody w siatkówce i koszykówce. Równocześnie na terenie gminy coraz popularniejsze stają się takie formy sportu jak: biegi, nordic walking, karate kyokushin czy golf.

Do najważniejszych wydarzeń sportowych w gminie należą: Spartakiada Sportowo-Rekreacyjna Ludowych Zespołów Sportowych (w 2014 r. odbyła się na Stadionie Miejskim w Golinie), Turniej Piłki Koszykowej o Puchar Burmistrza Goliny i Gminny Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Burmistrza Goliny (w 2014 r. odbyły się po raz 12.). Inne, odnotowywane w kalendarzu sportowym wydarzenia to: Gminna Liga Szóstek Piłkarskich, Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze, Gminny Turniej Siatkówki Plażowej Golina, Indywidualne Mistrzostwa Gminy Golina w Tenisie Stołowym Kobiet i Mężczyzn w Kawnicach.

Drużyny sportowe z Goliny biorą także udział w imprezach sportowych rozgrywanych poza terenem gminy, w powiecie i w województwie. Do ważniejszych imprez należą: Zimowa Wojewódzka Spartakiada LZS Mieszkańców Wsi Województwa Wielkopolskiego, która w 2014 roku odbyła się już po raz 16. w Ostrowie Wielkopolskim, oraz Letnia Wielkopolska Spartakiada LZS, która w 2014 roku odbyła się w Żerkowie po raz 14, a także rozgrywane w Żychlinie: Mistrzostwa Powiatu Nauczycieli w Piłce Nożnej (w 2014 r. nauczyciele z Goliny zajęli II miejsce) i Letnia Powiatowa Spartakiada Mieszkańców Wsi Powiatu Konińskiego.

Obiekty sportowo-rekreacyjne dostępne na terenie gminy Golina przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2014 roku

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Kompleks boisk sportowych Orlik 2012 w Kawnicach	Kawnice
2.	Stadion Miejski w Golinie	Golina
3.	Stadion Wiejski w Adamowie	Adamów
4.	Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Golinie	ul. Wolności, Golina
5.	Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Radolinie	Radolina
6.	Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Kawnicach	Kawnice
7.	Boisko do gry w piłkę nożną	przy SP w Golinie i w Radolinie; przy OSP w Sławiu, Myśliborzu i w Lubczu
8.	Boisko do gry w piłkę ręczną	przy SP w Golinie i w Przyjmie
9.	Klub Golfowy	Golina Kolonia
10.	Klub Jeździecki UKS Czekan	Głodowo 30
11.	Boisko parafialne przy Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Kawnicach	Kawnice

Źródło danych: Urząd Miejski w Golinie.

Na terenie gminy działa także stowarzyszenie sportowe: Jeździecki Uczniowski Klub Sportowy „Czekan” z siedzibą w Głodowie oferujący naukę jazdy konnej i aktywny wypoczynek w siodle.

Istotne znaczenie dla mieszkańców mają także funkcjonujące na terenie gminy obiekty rekreacyjne, głównie gminne place zabaw. Takie miejsca wypoczynku wyposażone w zjeżdżalnie, huśtawki i ławeczki znajdują się w wielu miejscowościach gminy, m.in. w Lubczu, którego budowę rozpoczęto w 2011 roku a w kolejnych latach sukcesywnie doposażano, w Węglewie (wybudowany w 2013 r.), w Adamowie (wybudowany w 2014 r.), przy Szkole Podstawowej w Golinie, którego budowę rozpoczęto w 2014 roku, a wartość inwestycji to 50 tys. złotych w całości finansowana ze środków gminnych oraz w Sławiu, gdzie oprócz atrakcji dla najmłodszych znajduje się także pierwsza w gminie siłownia zewnętrzna. Inwestycja, oddana do użytku w 2014 roku, kosztowała 16 tys. złotych i w całości sfinansowano ją z funduszu sołectkiego.

Miejszem rekreacji mieszkańców jest również Park w Radolinie, w którym w 2013 roku stanęły nowe ławki. Przez gminę Golina przebiega także bardzo ciekawy szlak turystyczny wiodący pomiędzy zabytkowymi kościołami i w pięknym krajobrazie pradoliny Warty, którego dodatkową atrakcją jest promowa przeprawa w Sławsku. Proponowana trasa obejmuje miejscowości: Kawnice-Sławsk-Myślibórz-Golina.

Zaplecze noclegowe i gastronomiczne dla mieszkańców i turystów w gminie Golina stanowią: hotel Niagara w Węglewie, gościniec „U Juszcza” w Spławiu i Golf Klub Wityng Konin w Golinie.

7. OPIEKA ZDROWOTNA I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W 2014 roku w gminie funkcjonowały 2 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, prowadzone były 3 prywatne praktyki lekarskie oraz działały 4 apteki. Dane szczegółowe na temat zakładów opieki zdrowotnej i prywatnych praktyk lekarskich w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i prywatne praktyki lekarskie w gminie w 2014 roku

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Medyk” s.c. w Golinie	ul. Kolejowa 25, 62-590 Golina
2.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska w Kawnicach	Kawnice 5, ul. Królewska 1, 62-590 Golina
3.	Przychodnia Specjalistyczna „Stomed” w Golinie	ul. Kolejowa 25a, 62-590 Golina
4.	Specjalistyczny Gabinet Lekarski w Golinie, Katarzyna Kostrzewska	ul. Plac Kazimierza Wielkiego 21, 62-590 Golina
5.	Prywatna Praktyka Stomatologiczna w Golinie, Grzegorz Molenda	ul. Piaskowa 29, 62-590 Golina

Źródło danych: Urząd Miejski w Golinie.

W razie nagłych zachorowań mieszkańcy gminy mogą zgłaszać się do funkcjonujących w Koninie Pogotowia Ratunkowego, Ambulatorium Pediatrycznego w konińskim szpitalu oraz Ambulatorium Internistycznego.

Pacjenci z urazami mogą zgłaszać się bezpośrednio, tj. bez skierowania, do Ambulatorium Urazowego w Koninie, w godzinach od 8⁰⁰ do 20⁰⁰ lub do szpitala w godzinach od 15⁰⁰ do 8⁰⁰.

Informacją na temat przychodni i szpitali, dyżurów szpitalnych, placówek podstawowej opieki zdrowotnej, aptek, sklepów medycznych, zakładów optycznych, prywatnych gabinetów lekarskich oraz placówek i firm związanych z medycyną, urodą i zdrowiem służy mieszkańcom gminy dostępne na terenie województwa wielopolskiego przez całą dobę Centrum Informacji Medycznej „Tel-Med.”.

Dzięki współpracy z Wielkopolskim Oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia, pacjenci mogą w gminie uzyskać również informację na temat placówek przyjmujących w ramach umowy z Funduszem oraz zasad korzystania z opieki zdrowotnej.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2011-2013 liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej zwiększała się z roku na rok. W 2011 roku wyniosła 24.325, rok później 24.975, a w 2013 roku 26.856. Ponadto w 2012 roku mieszkańcom gminy udzielono 26.775 porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, a rok później ich liczba wzrosła do 28.656.

Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dorosłej populacji są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządów ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

Mimo upływu ponad dziesięciu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz dokonać ich charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki ostatniego, przeprowadzonego w 2011 roku Spisu nie zostały bowiem opracowane na szczeblu gminnym.

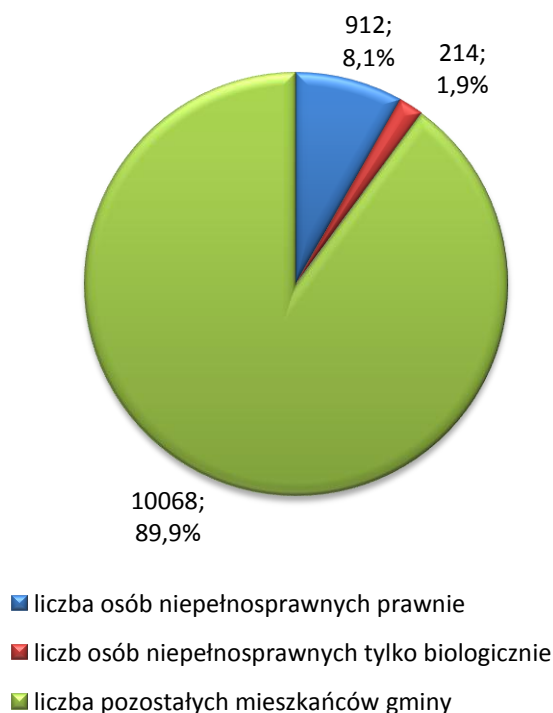
W 2002 roku w gminie Golina mieszkało 1.126 osób niepełnosprawnych. Wśród nich większość stanowiły kobiety (604 osoby, tj. 53,6%) oraz osoby niepełnosprawne prawnie (912 osób, tj. 81%), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie

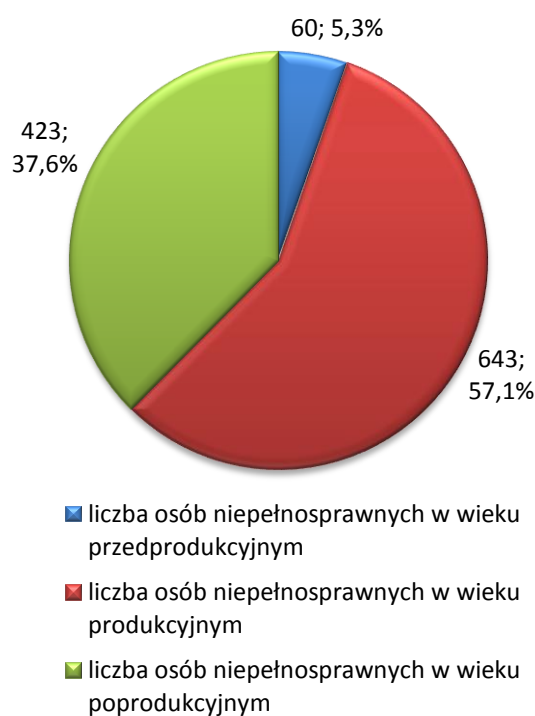
ustalając niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych, stanowiły grupę 214 osób (19%).

Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców gminy wynosił 10,1%, a w ich strukturze wiekowej dominowały osoby w wieku produkcyjnym (643 osoby, tj. 57,1%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 16. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku

Wykres 17. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

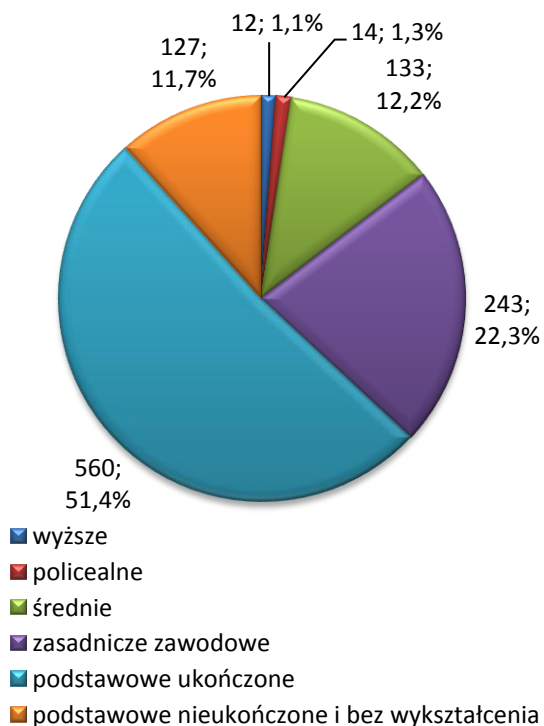
Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Osoby niepełnosprawne będące w wieku produkcyjnym stanowiły 9,7% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku w 2002 roku. Dużo większy był udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w gronie osób starszych w gminie, wynosił on bowiem 28,2%.

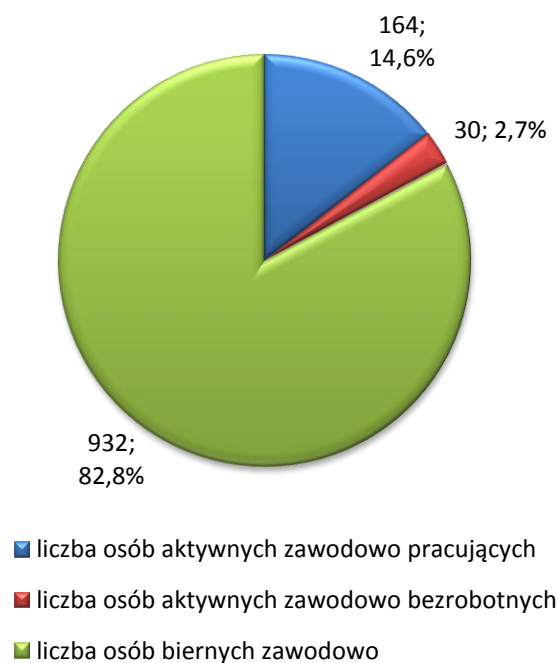
Na poziom uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe. W 2002 roku wśród mieszkańców gminy w wieku 13 lat i więcej dotkniętych niepełnosprawnością największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (560 osób, tj. 51,4%). Niski poziom wykształcenia w znaczący sposób utrudniał osobom niepełnosprawnym znalezienie i utrzymanie zatrudnienia. Potwierdzają to dane dotyczące poziomu ich aktywności zawodowej, z których wynika, że zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością była bierna zawodowo (932 osoby, tj. 82,8%).

Dane szczegółowe na temat poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych z gminy oraz ich aktywności ekonomicznej przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 18. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Wykres 19. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

8. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie. Dane szacunkowe w tym zakresie przygotowała Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zawiera je poniższa tabela.

Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób

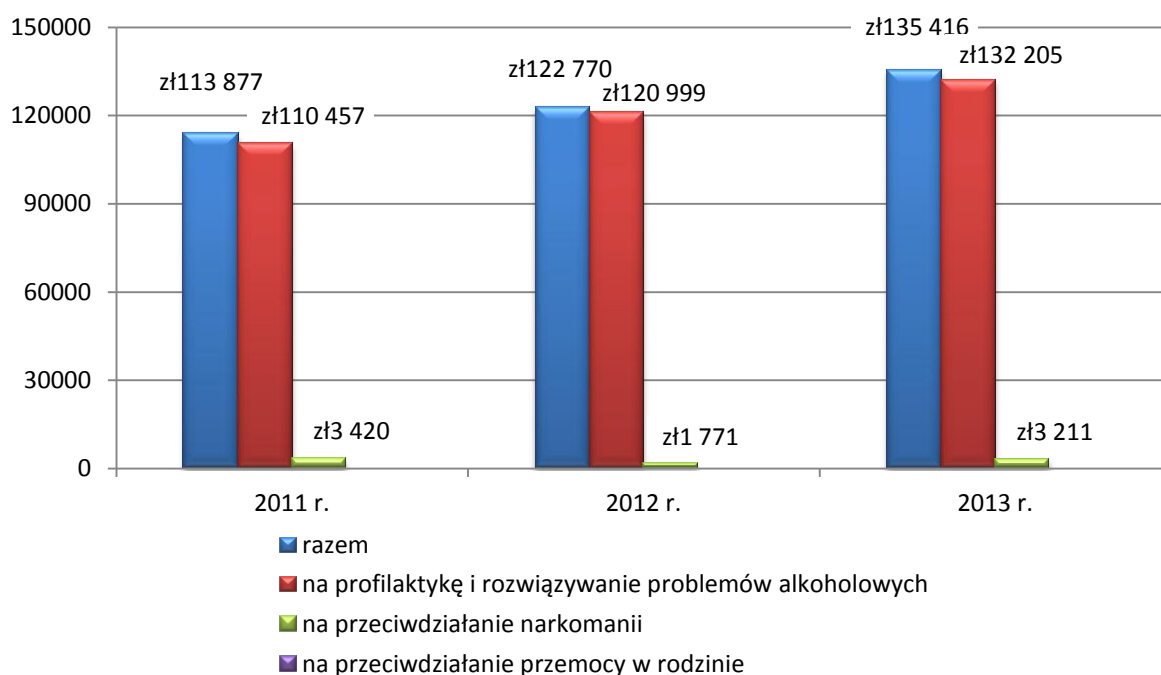
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło danych szacunkowych: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Dane zamieszczone w powyższym zestawieniu pozwalają określić szacunkową liczbę mieszkańców gminy Golina dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie. Z wyliczeń wynika, że na jej terenie żyje ok. 191 osób uzależnionych od alkoholu (2% dorosłej populacji), ok. 383 osób współuzależnionych (4% dorosłej populacji), 478-670 osób pijących szkodliwie alkohol (5-7% dorosłej populacji), 91 dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym (4% populacji nieletniej) oraz ok. 316 ofiar (255 dorosłych i 61 dzieci) przemocy domowej w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym. Analizując powyższe dane należy mieć świadomość, iż nie odzwierciedlają one w pełni rzeczywistej skali problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Golina w latach 2011-2013.

Wykres 20. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2011-2013

Źródło danych: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Golinie.

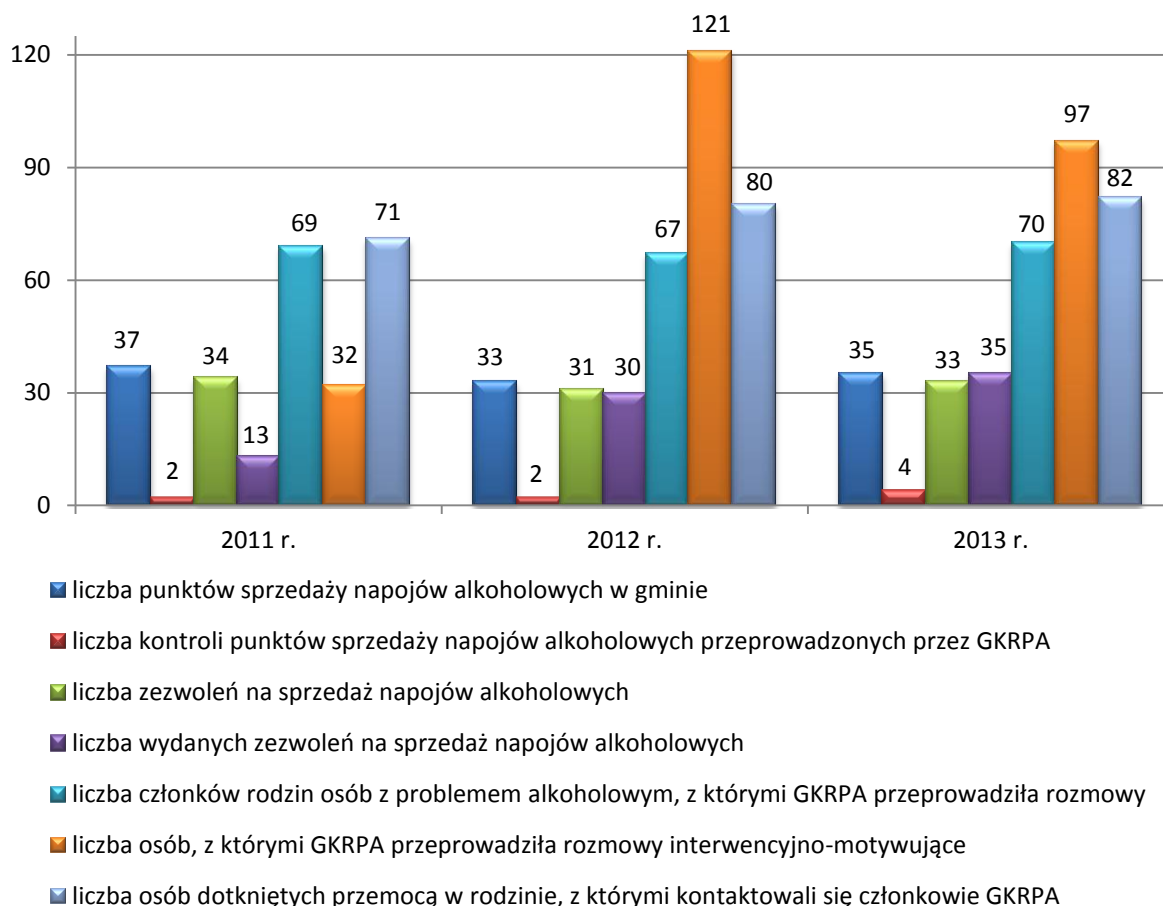
W latach 2011-2013 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie zwiększała się z roku na rok (ze 113.877 zł w 2011 r. do 135.416 zł w 2013 r.). Wpływ na to miał wzrost kwot wykorzystanych na profilaktykę i rozwiązywania problemów alkoholowych. Warto dodać, że w analizowanym okresie nie uwzględniano w budżecie osobnych środków na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz integracją społeczną osób uzależnionych w gminie Golina należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Obejmują one m.in. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielenie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, zapewnienie ochrony przed przemocą w rodzinie, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,

wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, egzekwowanie zakazu sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego oraz opiniowanie wniosków przedsiębiorców o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej o limicie punktów i zasadach usytuowania.

Wybrane dane dotyczące działań podejmowanych przez GKRPA, a także lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższy wykres.

Wykres 21. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2011-2013

Źródło danych: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Golinie.

W latach 2011-2013 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie utrzymywała się na podobnym poziomie (37 w 2011 r., 33 w 2012 r., 35 w 2013 r.). Liczba przeprowadzonych w nich kontroli była niewielka (po 2 w latach 2011-2012, 4 w 2013 r.). Na

zblizonym poziomie pozostawala rowniez liczba obowiazujacych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (34 w 2011 r., 31 w 2012 r., 33 w 2013 r.), natomiast w latach 2012-2013, w porównaniu do roku 2011, znacznie wzrosła liczba wydanych zezwoleń (13 w 2011 r., 30 w 2012 r., 35 w 2013 r.).

W latach 2011-2013 liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy, utrzymywała się na podobnym poziomie (69 w 2011 r., 67 w 2012 r., 70 w 2013 r.), natomiast w 2012 roku znacznie wzrosła liczba osób, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące (do 121).

W analizowanym okresie GKRPA nie podejmowała kroków zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego oraz nie występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Warto dodać, iż w latach 2011-2013 systematycznie zwiększała się liczba osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA (z 71 w 2011 r. do 82 w 2013 r.).

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie ogrywają inne podmioty funkcjonujące na jej terenie i poza nim. Należą do nich: działający przy Komisji Punkt Konsultacyjny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Posterunek Policji w Golinie, grupa samopomocowa AA „Wreszcie Golina”, świetlica socjoterapeutyczna przy Szkole Podstawowej w Golinie, a także Ośrodek Doraźnej Pomocy Osobom z Problemem Alkoholowym i Przemocą w Koninie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Multimed” w Koninie – Poradnia Leczenia Uzależnień oraz Dzienny Oddział Odwykowy, Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień „Medica” w Koninie, Wojewódzki Szpital Zespolony w Koninie – Oddział Leczenia Uzależnień, Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie, Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokółce – Oddział Leczenia Uzależnień w Murowańcu oraz Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie – Oddział Leczenia Uzależnień.

Dane szczegółowe na temat liczby osób z gminy objętych w 2013 roku wsparciem przez ww. podmioty przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Osoby z gminy objęte wsparciem w 2013 roku przez podmioty działające na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie

nazwa jednostki	liczba osób z gminy objętych wsparciem w 2013 roku
Punkt Konsultacyjny przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Golinie, ul. Kolejowa 25, 62-590 Golina	
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie, Pl. Kazimierza Wielkiego 10, 62-590 Golina	z powodu alkoholizmu: 19 rodzin liczących 33 osoby, z powodu narkomanii: 1 osoba, z powodu przemocy w rodzinie: 1 rodzina licząca 2 osoby
Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Golinie, Pl. Kazimierza Wielkiego 10, 62-590 Golina	8 rodzin
Posterunek Policji w Golinie, ul. Kolejowa 11a, 62-590 Golina	144 interwencje domowe w związku z przemocą w rodzinie, 5 sporządzonych i 8 prowadzonych „Niebieskich Kart”, 79 stwierdzonych przestępstw polegających na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości, 3 przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, 2 przestępstwa polegające na fizycznym i psychicznym znęcaniu się nad osobą najbliższą
Grupa samopomocowa AA „Wreszcie Golina”, ul. Kolejowa 25, 62-590 Golina	
Świetlica socjoterapeutyczna przy Szkole Podstawowej w Golinie, ul. Wolności 20, 62-590 Golina	23 dzieci
Ośrodek Doraźnej Pomocy Osobom z Problemem Alkoholowym i Przemocą w Koninie, ul. Ametystowa 1, 62-504 Konin	10 osób
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Multimed” w Koninie – Poradnia Leczenia Uzależnień oraz Dzienny Oddział Odwykowy, ul. Wojska Polskiego 33, 62-500 Konin	126 osób
Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień „Medica” w Koninie, ul. Chopina 23a, 62-510 Konin	17 osób
Wojewódzki Szpital Zespolony w Koninie – Oddział Leczenia Uzależnień, ul. Szpitalna 45, 62-504 Konin	11 osób
Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie, ul. Kościelna 46, 62-561 Ślesin	37 osób
Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokółce – Oddział Leczenia Uzależnień w Murowańcu, Sokołówka 1, 62-840 Koźminek	16 osób

Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie – Oddział Leczenia Uzależnień, ul. Poznańska 15, 62-200 Gniezno	
---	--

Źródło danych: Urząd Miejski w Golinie.

9. PROBLEM BEZDOMNOŚCI

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Golina bezdomność nie urasta do rangi problemu, ma charakter jednostkowy. Pomoc osobom nim zagrożonym i dotkniętym świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie. W 2012 roku objął on wsparciem z powodu bezdomności 1 osobę, a w 2013 roku 3 osoby.

W gminie nie funkcjonują żadne placówki zapewniające osobom bezdomnym schronienie. W razie potrzeby są one kierowane do noclegowni i schronisk funkcjonujących poza jej terenem.

10. PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

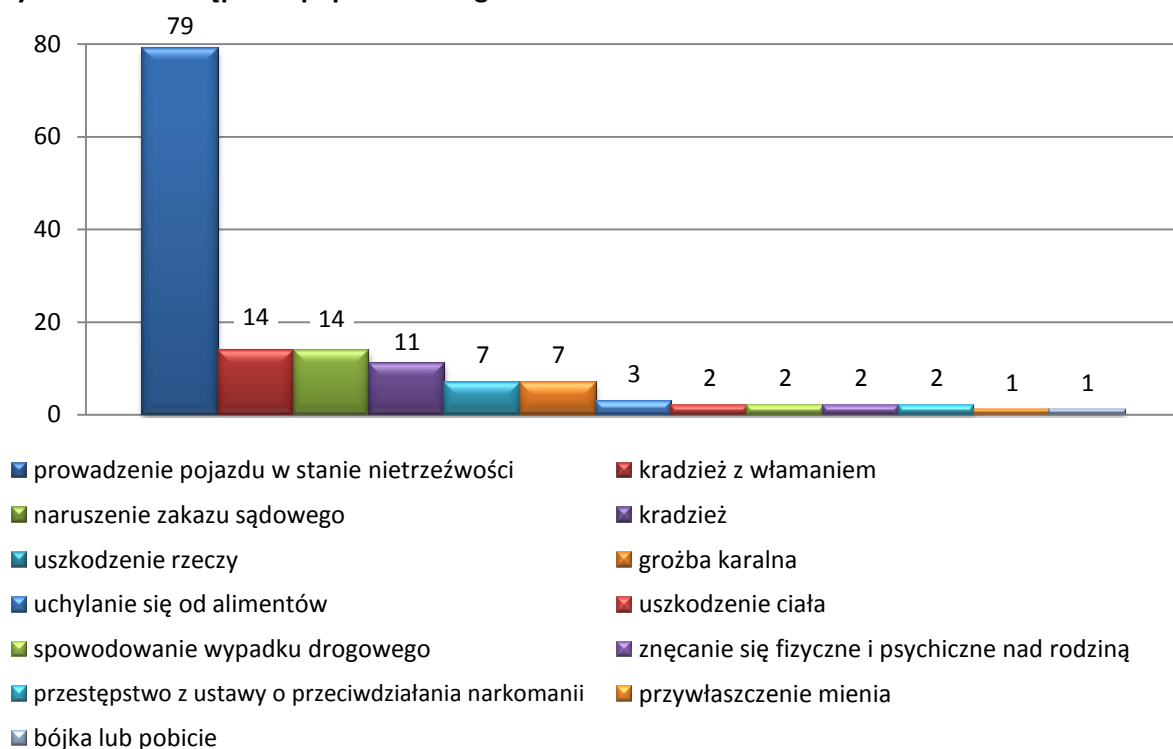
Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych

i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Według danych Komisariatu Policji w Golinie, w 2013 roku na terenie gminy Golina odnotowano 145 przestępstw popełnionych przez 128 sprawców. Wśród nich dominowały przestępstwa polegające na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości (79 przypadków).

Dane szczegółowe na temat przestępczości w gminie w 2013 roku przedstawia poniższy wykres.

Wykres 22. Przestępstwa popełnione w gminie w 2013 roku

Źródło danych: Posterunek Policji w Golinie.

Wśród sprawców przestępstw najmłodszy miał 15 lat, a najstarszy 72 lata. Dane szczegółowe na temat liczby sprawców poszczególnych kategorii przestępstw oraz ich struktury wiekowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Sprawcy przestępstw popełnionych w gminie w 2013 roku

kategoria przestępstwa	liczba sprawców	przedział wiekowy sprawców
prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości	79	19-57 lat
kradzież z włamaniem	6	15-52 lata
naruszenie zakazu sądowego	14	42-66 lat
kradzież	4	19-26 lat
uszkodzenie rzeczy	5	19-30 lat
groźba karalna	7	19-47 lat
uchylanie się od alimentów	3	28-41 lat
uszkodzenie ciała	2	19-56 lat
spowodowanie wypadku drogowego	2	21-27 lat
znęcanie się fizyczne i psychiczne nad rodziną	2	45-48 lat
przestępstwo z ustawy o przeciwdziałania narkomanii	2	19-20 lat
przywłaszczenie mienia	1	72 lata
bójka lub pobicie	1	17 lat

Źródło danych: Posterunek Policji w Golinie.

10. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Zadania pomocy społecznej w gminie Golina wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ośrodek, realizując zadania statutowe, współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami. Należą do nich m.in.: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Posterunek Policji i Straż Miejska w Golinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy i Sąd Rejonowy w Koninie, Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie oraz zakłady opieki zdrowotnej i placówki oświatowe.

W 2013 roku kadrę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 19 osób, w tym kierownik, 5 pracowników socjalnych, 6 pracowników administracyjnych (w tym główna księgowa i referent księgowości), 6 opiekunek domowych i pracownik obsługi. Dodatkowo, w oparciu o umowy cywilno-prawne, Ośrodek zatrudniał 6 osób, w tym 4 opiekunki domowe, 1 osobę świadczącą specjalistyczne usługi opiekuńcze i 1 asystenta rodziny. W analizowanym roku w Ośrodku praktykę odbywało 5 studentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie.

W 2013 roku MOPS nie spełniał wynikającego z art. 100 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej obowiązku zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, bowiem na 1 pracownika socjalnego przypadało 2.369 mieszkańców gminy.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w MOPS-ie oraz kwalifikacji kadry kierowniczej, pracowników socjalnych oraz 3 spośród pozostałych pracowników przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Kadra MOPS i jej kwalifikacje w 2013 roku

	liczba osób
kadra kierownicza	1
wykształcenie wyższe	1
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	0
pracownicy socjalni	5
wykształcenie wyższe	3
wykształcenie średnie	2
specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	0
specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	0
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	0
pozostali pracownicy	3
wykształcenie wyższe	2
wykształcenie średnie	1
wykształcenie inne	0

wolontariusze	0
pracownicy zatrudnieni w ramach zatrudnienia subsydiowanego	0
staże	0

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie.

Ze wsparcia udzielanego przez MOPS mogą korzystać osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 542 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 456 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 574 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 664 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W latach 2012-2013 wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie były wyższe niż w 2011 roku (4.724.083 zł w 2011 r., 6.427.320 zł w 2012 r., 6.316.503 zł w 2013 r.). Wpływ na to miał m.in. wzrost środków finansowych przeznaczonych na przeciwdziałanie alkoholizmowi, zasiłki i pomoc w naturze oraz na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zasiłki stałe oraz usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2011-2013

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2011 r.	w 2012 r.	w 2013 r.
ochrona zdrowia			
przeciwdziałanie narkomanii	3.420	1.771	3.211
przeciwdziałanie alkoholizmowi	110.456	120.999	132.225
pomoc społeczna			
domy pomocy społecznej	135.000	162.858	143.003
rodziny zastępcze	0	0	0
przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	0	0

wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	0	0	17.695
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	2.765.000	4.278.448	3.939.153
składki na ubezpieczenia zdrowotne	20.000	79.253	70.778
zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	269.000	270.533	362.570
dodatki mieszkaniowe	53.473	56.312	53.500
zasiłki stałe	216.000	213.722	267.815
Ośrodek Pomocy Społecznej	681.000	723.102	760.130
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	215.000	269.396	291.085
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej			
pomoc materialna dla uczniów	223.734	209.366	241.656
pozostała działalność, w tym program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	32.000	41.560	33.682
ogółem	4.724.083	6.427.320	6.316.503
w tym w budżecie MOPS	4.064.000	5.768.339	5.523.341

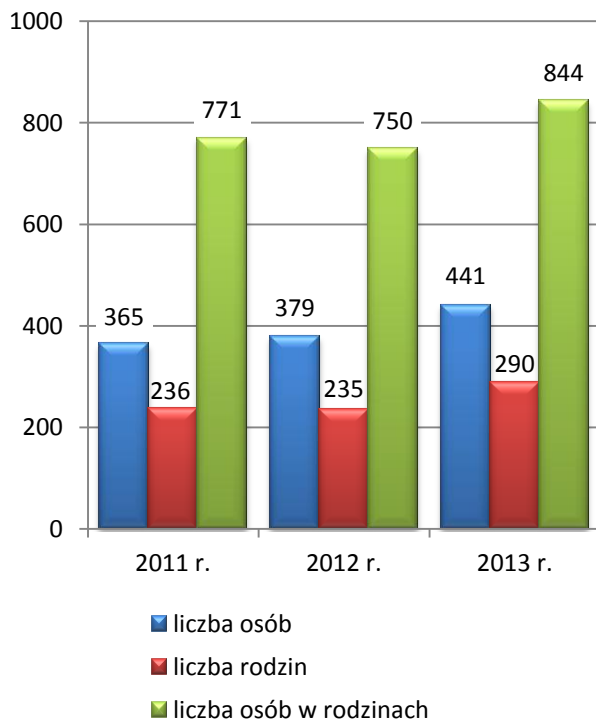
Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie.

W latach 2011-2013 liczba osób w rodzinach, którym udzielono pomocy i wsparcia w gminie, ulegała znacznym wahaniom (771 w 2011 r., 750 w 2012 r., 844 w 2013 r.), podobnie jak liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie (847 w 2011 r., 786 w 2012 r., 852 w 2013 r.).

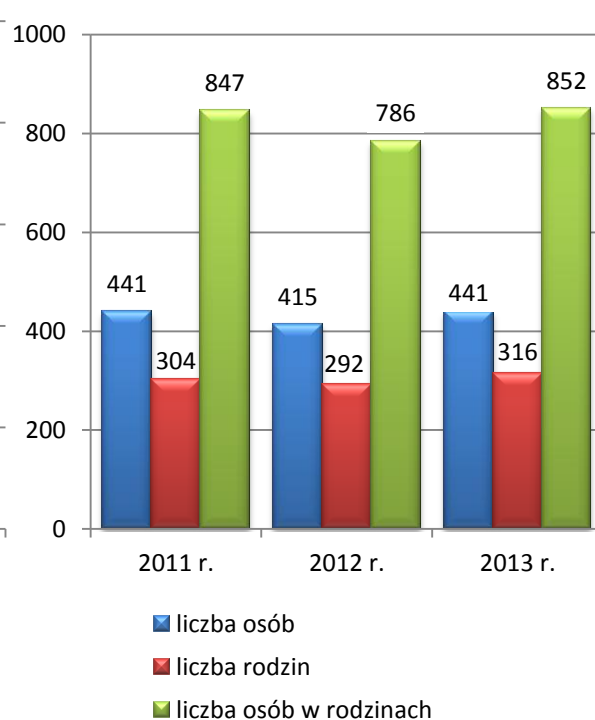
W analizowanym okresie wahaniom ulegał także udział osób w rodzinach, którym udzielono pomocy i wsparcia, w ogóle mieszkańców gminy. W 2011 roku wyniósł on 6,5%, rok później 6,3%, a w 2013 roku 7,1%.

W latach 2011-2013 z roku na rok zwiększała się liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pieniężne (532 w 2011 r., 616 w 2012 r., 724 w 2013 r.), natomiast w latach 2012-2013, w porównaniu z rokiem 2011, znacznie spadła liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie niepieniężne (662 w 2011 r., 382 w 2012 r., 399 w 2013 r.). Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

Wykres 23. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 udzielono pomocy i wsparcia

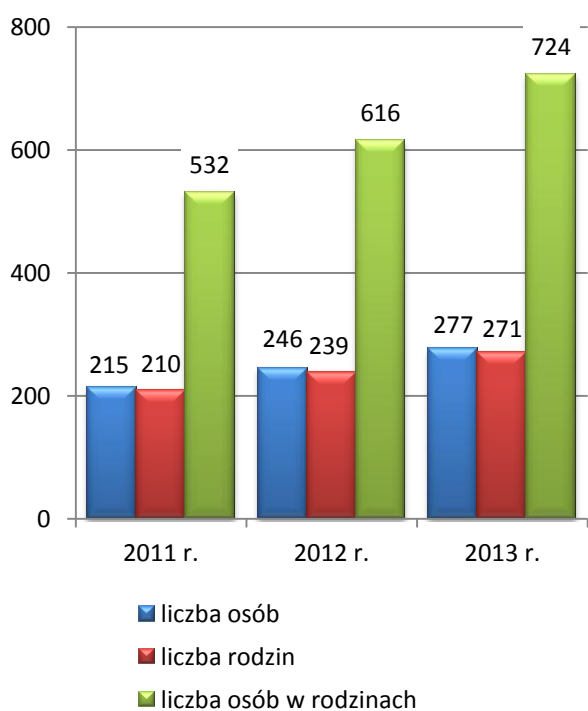

Wykres 24. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 przyznano świadczenie

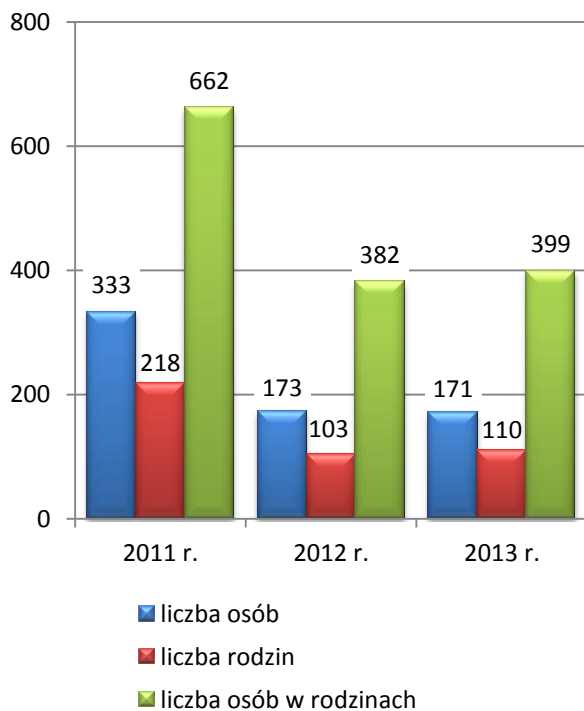

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie.

Wykres 25. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 przyznano świadczenie pieniężne

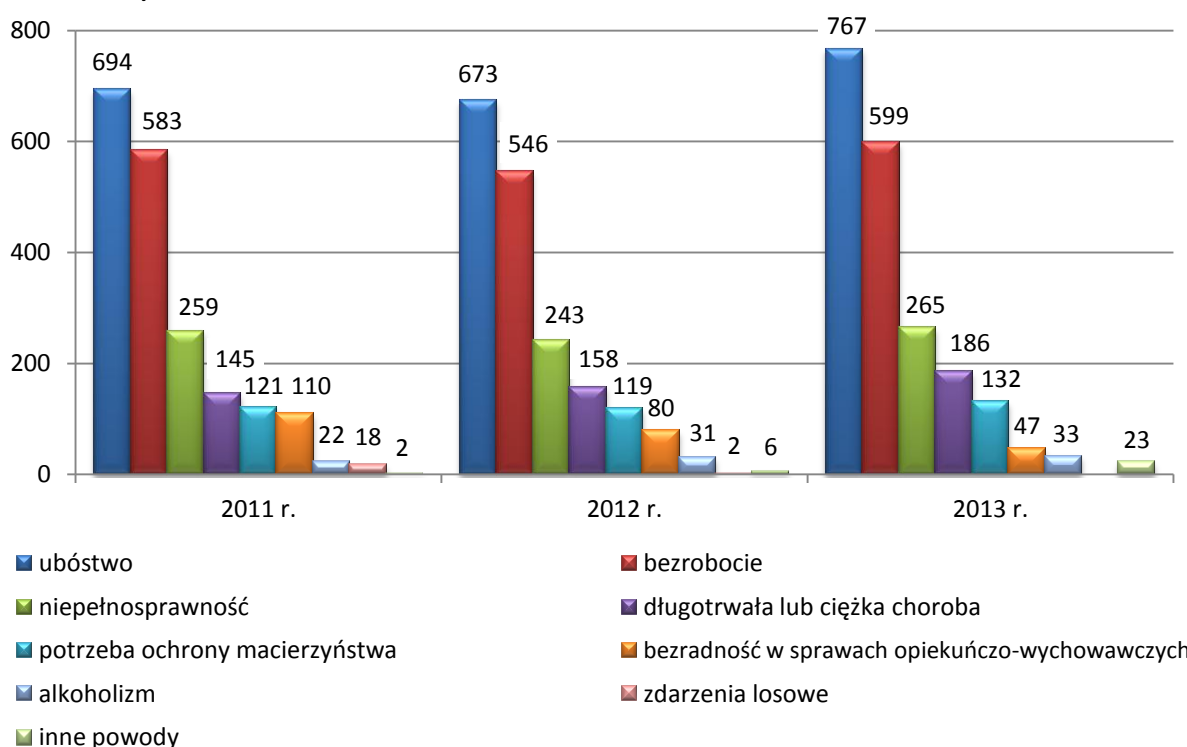
Wykres 26. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 przyznano świadczenie niepieniężne

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia MOPS-u w latach 2011-2013 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny zmagające się z ubóstwem oraz bezrobociem i niepełnosprawnością. Dość liczne grono stanowiły również osoby dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą i wymagające ochrony macierzyństwa. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 27. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2011-2013 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie.

W 2013 roku znacznie zwiększyła się liczba osób w rodzinach objętych wsparciem MOPS-u z powodu ubóstwa (do 767) i bezrobocia (do 599). W analizowanym roku wzrost odnotowano również w przypadku beneficjentów korzystających z pomocy społecznej w związku z niepełnosprawnością (do 265), długotrwałą lub ciężką chorobą (186), potrzebą ochrony macierzyństwa (do 132) oraz alkoholizmu (do 33).

Wyraźny spadek liczby osób w rodzinach nastąpił natomiast w grupie świadczeniobiorców korzystających ze wsparcia MOPS-u z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (ze 110 w 2011 r. do 47 w 2013 r.).

Udzielane przez MOPS świadczenia pomocy społecznej miały głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2011-2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez MOPS w latach 2011-2013

formy świadczeń		liczba osób			liczba świadczeń		
		2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
pieniężne	zasiłek stały	60	55	59	594	532	586
	zasiłek okresowy	107	121	156	518	482	688
	zasiłek celowy	203	201	209	X	X	X
	w tym: zasiłek celowy przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	134	129	106	X	X	X
niepieniężne	posiłek	166	143	142	19.267	17.555	18.763
	w tym: posiłek przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	166	143	142	19.267	17.555	18.763
	schronienie	0	2	2	0	692	294
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	0	2	1	0	2	1
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	6	6	6	61	71	63
usługi	usługi opiekuńcze	26	21	22	12.928	14.355	13.644
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	1	1	263	416	436
	poradnictwo specjalistyczne	0*	0*	0*	X	X	X
	praca socjalna	141*	153*	239*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	0	0	0	X	X	X
indywidualne programy pomocy	indywidualny program wychodzenia z bezdomności	0	0	0	X	X	X
	indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	0	0	0	X	X	X
	plan pracy z rodziną	0*	0*	10*	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2011-2013 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Liczba osób nim objętych była na zbliżonym poziomie (203 w 2011 r., 201 w 2012 r., 209 w 2013 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił natomiast posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (obowiązywał on do końca 2013 roku; na lata 2014-2020 Rada Ministrów przyjęła wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”). Celem tego Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. W latach 2011-2013 liczba osób objętych posiłkiem zmniejszała się z roku na rok (ze 166 w 2011 r. do 142 w 2013 r.).

Warto dodać, iż w celu ograniczenia zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin mieszkających na terenie gminy Golina, od 1 stycznia 2014 roku obowiązuje uchwała Rady Miejskiej podwyższająca do 150% próg dochodowy uprawniający do pomocy w zakresie dożywiania. Ogółem w 2013 roku w gminie Golina dożywianiem objęto 384 osoby, na co wydatkowano łącznie 106.294 zł.

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W latach 2011-2013 liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, zwiększała się z roku na rok (ze 141 w 2011 r. do 239 w 2013 r.).

Usługą, na którą w 2013 roku wydatkowano w gminie Golina najwięcej pieniędzy były usługi opiekuńcze. Objęto nimi 22 osoby, a wydatkowano na ten cel 291.085 zł.

Od 2012 roku MOPS realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. Od lipca 2013 roku Ośrodek zatrudniał 1 asystenta rodziny, który pracował z 10 rodzinami, w których wychowywało się 27 dzieci.

W latach 2011-2013 pracownicy MOPS-u realizowali również zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmując wśród mieszkańców gminy działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne. Z początkiem grudnia 2011 roku został powołany w gminie Zespół Interdyscyplinarny. W 2013 roku w jego ramach odbyły się 32 posiedzenia grup roboczych, podczas których budowano i realizowano indywidualną strategię postępowania z 8 rodzinami z terenu gminy dotkniętymi problemem przemocy.

W analizowanym okresie MOPS świadczył także pomoc dla uczniów w postaci stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych. Liczba osób nimi objętych stale rosła (269 w 2011 r., 290 w 2012 r., 396 w 2013 r.), a kwota udzielonych świadczeń wyniosła: 223.734 zł w 2011 roku, 209.366 zł w 2012 roku oraz 241.656 zł w 2013 roku.

Warto dodać, że od 2014 roku w gminie realizowany jest rządowy program pomocy dla rodzin wielodzietnych. Jego koordynacją zajmuje się MOPS, który wydaje uprawnionym rodzinom Karty Dużej Rodziny.

W 2011 roku Ośrodek organizował i współfinansował prace społecznie użyteczne. Kwota wydatkowana na ten cel wyniosła 4.000 zł. Z tego rodzaju wsparcia skorzystało 5 osób bezrobotnych.

W 2013 roku MOPS wydał 8 postanowień co do zasadności udzielenia przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych pomocy pieniężnej dla osób uprawnionych.

W ramach realizowanych zadań Ośrodek przyznawał również świadczenia rodzinne. Choć w latach 2011-2013 ogólna liczba udzielonych świadczeń spadała z roku na rok (z 22.682 w 2011 r. do 18.930 w 2013 r.), to uwagę zwracał systematyczny wzrost liczby przyznanych świadczeń opiekuńczych w postaci zasiłku pielęgnacyjnego (z 4.384 w 2011 r. do 4.489 w 2013 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	22.682	20.182	18.930

zasitek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	4.384	4.473	4.489
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	1.151	1.735	1.158
dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego			
liczba świadczeń	X	X	238
specjalny zasitek opiekuńczy			
liczba świadczeń	X	X	10
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	115	119	101
ogółem			
liczba świadczeń	28.332	26.509	24.926

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasitek opiekuńczy (od 2013 roku) MOPS opłacał składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne. Liczba tych składek ulegała wahaniom (1.575 w 2011 r., 2.361 w 2012 r., 2.067 w 2013 r.).

Kolejną formę pomocy udzielaną przez Ośrodek stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2011-2013 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, ulegała wahaniom (72 w 2011 r., 83 w 2012 r., 73 w 2013 r.), a liczba wypłaconych świadczeń w latach 2012-2013 była większa niż w 2011 roku (1.198 w 2011 r., 1.271 w 2012 r., 1.268 w 2013 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób uprawnionych, którym przyznano świadczenie	72	83	73
liczba wypłaconych świadczeń	1.198	1.271	1.268
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	386.003	420.242	438.473

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Golina, obok Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonuje Świetlica

Socjoterapeutyczna przy Szkole Podstawowej w Golinie. W zajęciach placówki uczestniczy 23 dzieci z zaburzeniami zachowania oraz pochodzących z rodzin problemowych, dotkniętych uzależnieniami, przemocą, bezrobociem i ubóstwem. Świetlica, czynna od poniedziałku do piątku, 2 godziny dziennie, zapewnia jej uczestnikom miłe spędzanie czasu wolnego, pomoc w odrabianiu lekcji, umożliwia rozwijanie zainteresowań, wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości, a także nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Zajęcia prowadzone są przez 3 wychowawców realizujących programy: „Szansa”, „Podaj dłoń naturze”, „Starszy Brat, Starsza Siostra”, „Cała Polska czyta dzieciom”, „Kultura spożywania posiłków”, „Program edukacji europejskiej”, a także program socjalizacyjny „Specjalistyczne wsparcie dla dzieci z rodzin w kryzysie”.

Mieszkańcy gminy mogą również korzystać lub korzystają z pomocy oferowanej przez instytucje wsparcia funkcjonujące poza jej terenem. Wykaz wybranych instytucji zawiera poniższa tabela.

Tabela 14. Wybrane instytucje wsparcia spoza gminy, z oferty których mogą korzystać i korzystają jej mieszkańcy

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie, Al. 1 Maja 9, 62-510 Konin	Realizacja zadań z zakresu wsparcia rodzin i dzieci oraz szeroko pojętej pomocy społecznej i rehabilitacji osób niepełnosprawnych.
Dom Pomocy Społecznej w Ślesinie, ul. Kościelna 46, 62-561 Ślesin	Całodobowa placówka przeznaczona dla 100 osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie.
Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie, ul. Kościelna 46, 62-561 Ślesin	Zapewnienie bezpieczeństwa, schronienia, pomocy psychologicznej i prawnej.
Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ślesinie, ul. Żwirki i Wigury 55, 62-561 Ślesin	Udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.
Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ślesinie, Filia w Koninie, ul. Poznańska 74, 62-510 Konin	

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie.

11. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności. Pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W 2014 roku w gminie Golina funkcjonowało blisko trzydzieści organizacji pozarządowych. Samorząd gminy posiadał „Program współpracy Gminy Golina z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”, w oparciu o który miał możliwość podejmowania z nimi współpracy w następujących formach finansowych i pozafinansowych:

- zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie w formie powierzenia wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie jego realizacji lub wspierania wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dofinansowania do jego realizacji,
- wzajemne informowanie o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie poprzez publikowanie na wniosek organizacji lub podmiotu ważnych informacji na stronach internetowych, udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w sesjach Rady Miejskiej oraz Komisjach Rady Miejskiej, z prawem zabierania głosu oraz przekazywanie przez organizacje pozarządowe informacji o przewidywanych lub realizowanych zadaniach publicznych,
- konsultowanie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3, ust. 3, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów uchwał Rady Miejskiej,

dotyczących działalności statutowej tych organizacji – informowanie przedstawicieli organizacji o planowanych Sesjach Rady Miejskiej oraz Komisji Rady Miejskiej, na których dyskutowane będą projekty uchwał dotyczące profilu działalności tych organizacji oraz udostępnianie druków projektów uchwał Rady Miejskiej dotyczących spraw związanych z profilem działalności tych organizacji,

- tworzenie w miarę potrzeb wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym,
- udzielanie pomocy w nawiązaniu przez organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3, ust. 3 kontaktów ponadgminnych i międzygminnych poprzez udzielenie rekomendacji organizacjom i podmiotom starającym się o nawiązanie takich kontaktów,
- podejmowanie współpracy i udzielanie pomocy w zakresie pozyskiwania środków finansowych z innych źródeł poprzez informowanie organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art. 3, ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie o możliwości pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł oraz udzielenie pomocy w zakresie wypełniania wniosków.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego w gminie.

Tabela 15. Organizacje pozarządowe w gminie w 2014 roku

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania
1.	Stowarzyszenie Kulturalne „Tradycja”, Węglew Kolonia 62, 62-590 Węglew Kolonia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwijanie i pomnażanie dorobku polskiej kultury narodowej, realizowanie, wspieranie i rozbudzanie inicjatyw obywatelskich na rzecz rozwoju społecznego i kulturalnego, ▪ upowszechnianie działań wszechstronnego rozwoju, edukacji, wychowania i promocji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych, ▪ prowadzenie działalności kulturalnej i oświatowej oraz ekologicznej i zdrowotnej, ▪ kultywowanie historii, tradycji i kultury ze szczególnym uwzględnieniem folkloru i tradycji, ▪ promocja walorów regionalnych z wykorzystaniem do rozwoju społeczno-kulturalnego, oświaty regionalnej i turystyki, ▪ integrowanie środowiska, w tym osób niepełnosprawnych, służące pomocy rodzinie, przeciwdziałaniu i zapobieganiu wszelkim patologiom społecznym.

2.	Stowarzyszenie MM, Adamów Kolonia 54, 62-590 Adamów Kolonia	<p>Współdziałanie członków stowarzyszenia oraz zaproszonych do współpracy osób, instytucji i podmiotów w zrównoważonym rozwoju społeczności lokalnej oraz regionu konińskiego poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ działalność wspomagającą animację i rozwój społeczności lokalnej, ▪ działalność wspomagającą lokalny rozwój gospodarczy, w tym przede wszystkim rozwój przedsiębiorczości, ▪ działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez aktywizację i reintegrację zawodową i społeczną, ▪ działalność na rzecz osób starszych, w szczególności poprzez aktywizację społeczną oraz integrację z innymi grupami społecznymi, ▪ działalność na rzecz dzieci i młodzieży, ▪ pomoc oraz działalność na rzecz rodziny, ▪ przeciwdziałanie patologiom społecznym, w tym problemom alkoholowym, narkotykowym, nikotynowym oraz agresji i przemocy w rodzinie, ▪ wspieranie bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ▪ działalność edukacyjną, kulturalną i wychowawczą, w szczególności w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, ▪ działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy społeczności lokalnych, ▪ rozwój poradnictwa, edukacji i informacji obywatelskiej, ▪ organizowanie wypoczynku dzieci i młodzieży, w tym także krajoznawstwo ze szczególnym uwzględnieniem obszaru powiatu konińskiego, ▪ promocję zdrowia, w tym propagowanie zdrowego trybu życia, ▪ upowszechnianie kultury fizycznej, sportu, turystyki i rekreacji, ▪ działalność mającą na celu ochronę środowiska naturalnego, w tym edukację ekologiczną, ▪ propagowanie wiedzy historycznej, w tym ochrona miejsc pamięci i kultury, ▪ propagowanie i wspieranie działań prowadzonych na rzecz zwiększania udziału kobiet w życiu publicznym.
3.	Fundacja „Pomocna Dłoń”, Kawnice 84a, 62-590 Kawnice	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans.
4.	Koło Gospodyń Wiejskich w Węglewie, Węglew, 62-590 Węglew	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.

5.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Rejonowy w Golinie, Pl. Kazimierza Wielkiego 2, 62-590 Golina	Aktywizacja emerytów, rencistów i inwalidów, m.in. poprzez organizowanie wycieczek i wyjazdów – krajoznawczych, do kina czy teatru.
6.	Wielkopolskie Stowarzyszenie Rozwoju Wsi w Kawnicach, Kawnice 37b, 62-590 Kawnice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ reprezentowanie i obrona wspólnych, społecznych i prawnych interesów społeczności wiejskich i samorządów mieszkańców wsi, ▪ wspieranie działań oraz inicjatyw podejmowanych przez samorządy mieszkańców na rzecz szeroko rozumianego rozwoju wsi, ▪ wspieranie aktywności obywateli, m.in. takich grup społecznych jak: osoby niepełnosprawne, seniorzy, bezdomni, bezrobotni, dzieci, kobiety oraz inne grupy społeczne wymagające wsparcia, ▪ pomoc społeczna rodzinom, które są w trudnej sytuacji materialnej.
7.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Luks” Węglew, Węglew-Kolonia 42, 62-590 Węglew-Kolonia	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu wśród młodzieży szkolnej.
8.	Stowarzyszenie „Polder Golina”, Kolno 37, 62-590 Golina	Działalność na rzecz ochrony przeciwpowodziowej oraz zapewnienie ochrony interesów osób zamieszkałych w obszarach zagrożonych powodzią.
9.	Stowarzyszenie do spraw Renowacji Zabytkowego Kościoła św. Jakuba w Golinie, ul. Chrobrego 1, 62-590 Golina	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, ▪ podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości, rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.
10.	Stowarzyszenie Producentów, Handlu i Usług w Golinie, ul. Strażacka 4, 62-590 Golina	Działalność na rzecz producentów oraz rozwoju handlu i usług.
11.	Fundacja „Bezpieczna Droga”, Węglew 52, 62-590 Węglew	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szeroko pojęta pomoc ofiarom wypadków drogowych, ▪ wspieranie placówek służby zdrowia zajmujących się leczeniem i rehabilitacją ofiar wypadków drogowych, ▪ rozwijanie wśród społeczeństwa kultury motoryzacyjnej i propagandy na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego, ▪ upowszechnianie świadomości prawnej społeczeństwa w zakresie dochodzenia roszczeń z tytułu wypadków drogowych.
12.	Fundacja Rozwoju Społeczno-Gospodarczego „Innova”, ul. Wolności 39, 62-590 Golina	<ul style="list-style-type: none"> ▪ inicjowanie i wspieranie działalności na rzecz procesu zmian cywilizacyjnych, edukacyjnych, społecznych i kulturowych mających na celu wytworzenie ludziom warunków równych szans rozwoju intelektualnego, społecznego, zawodowego i kulturalnego oraz zwiększenie spójności społecznej,

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ inicjowanie i wspieranie działalności na rzecz aktywizacji społecznej, zawodowej i edukacyjnej mającej na celu rozwój pracowników i przedsiębiorstw, a w przypadku osób nieaktywnych zawodowo podjęcie przez nich zatrudnienia, wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i podwyższanie edukacyjnych kompetencji osób dorosłych oraz rozwój intelektualny społeczeństwa, ▪ szeroko rozumiana działalność umożliwiająca osobom i rodzinom, a także ich otoczeniu środowiskowemu, przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu uprawnień przysługujących fundacjom, ich zasobów i możliwości, w tym zwłaszcza poprzez udzielanie wsparcia emocjonalnego, informacyjnego, instrumentalnego i rzeczowego (m.in. poprzez poradnictwo psychologiczne, zawodowe i prawne oraz wsparcie materialne i finansowe), ▪ kształcenie, ocena, pozyskiwanie wykwalifikowanych kadr zgodnie z potrzebami rynku, ▪ podejmowanie inicjatyw mających na celu aktywizację i rozwój obszarów wiejskich, ▪ propagowanie wykorzystania nowoczesnych technologii oraz idei społeczeństwa informacyjnego, ▪ promocja sportu oraz aktywnego i zdrowego trybu życia w społeczeństwie.
13.	Towarzystwo Jeździeckie „Tabun” w Węglewskich Holendrach, Węglewskie Holendry 6, 62-591 Węglewskie Holendry	<p>Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, w tym wśród młodzieży szkolnej.</p>
14.	Jeździecki Uczniowski Klub Sportowy „Czekan” w Głodowie, Głodowo 30, 62-590 Golina	
15.	Klub Biegacza „Wartko”, Pl. Kazimierza Wielkiego 2, 62-590 Golina	
16.	Ludowy Zespół Sportowy „Polonia”, ul. Kusocińskiego 33, 62-590 Golina	
17.	Klub Sportowy LZS „Mirek” Adamów, Adamów 41a, 62-590 Adamów	
18.	Uczniowski Klub Sportowy „Sęk” przy SP w Przyjmie, Przyjma 122, 62-590 Przyjma	

19.	Ochotnicza Straż Pożarna w Golinie, Pl. Kazimierza Wielkiego 2, 62-590 Golina	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami, ▪ udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, ▪ informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi, ▪ rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej, ▪ wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej, ▪ działalność na rzecz ochrony środowiska.
20.	Ochotnicza Straż Pożarna w Adamowie, Adamów 19a, 62-590 Adamów	
21.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kawnicach, Kawnice 6, 62-590 Kawnice	
22.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kraśnicy, Kraśnica 52, 62-590 Kraśnica	
23.	Ochotnicza Straż Pożarna w Myśliborzu, Myślibórz 62, 62-590 Myślibórz	
24.	Ochotnicza Straż Pożarna w Przyjmie, Przyjma 124, 62-590 Przyjma	
25.	Ochotnicza Straż Pożarna w Radolinie, Radolina, 62-590 Radolina	
26.	Ochotnicza Straż Pożarna w Rososze, Rosocha 12, 62-590 Rosocha	
27.	Ochotnicza Straż Pożarna w Sławiu, Sławie 56, 62-590 Sławie	
28.	Ochotnicza Straż Pożarna w Węglewie, Węglew, 62-591 Węglew	

Źródło danych: Urząd Gminy Golina.

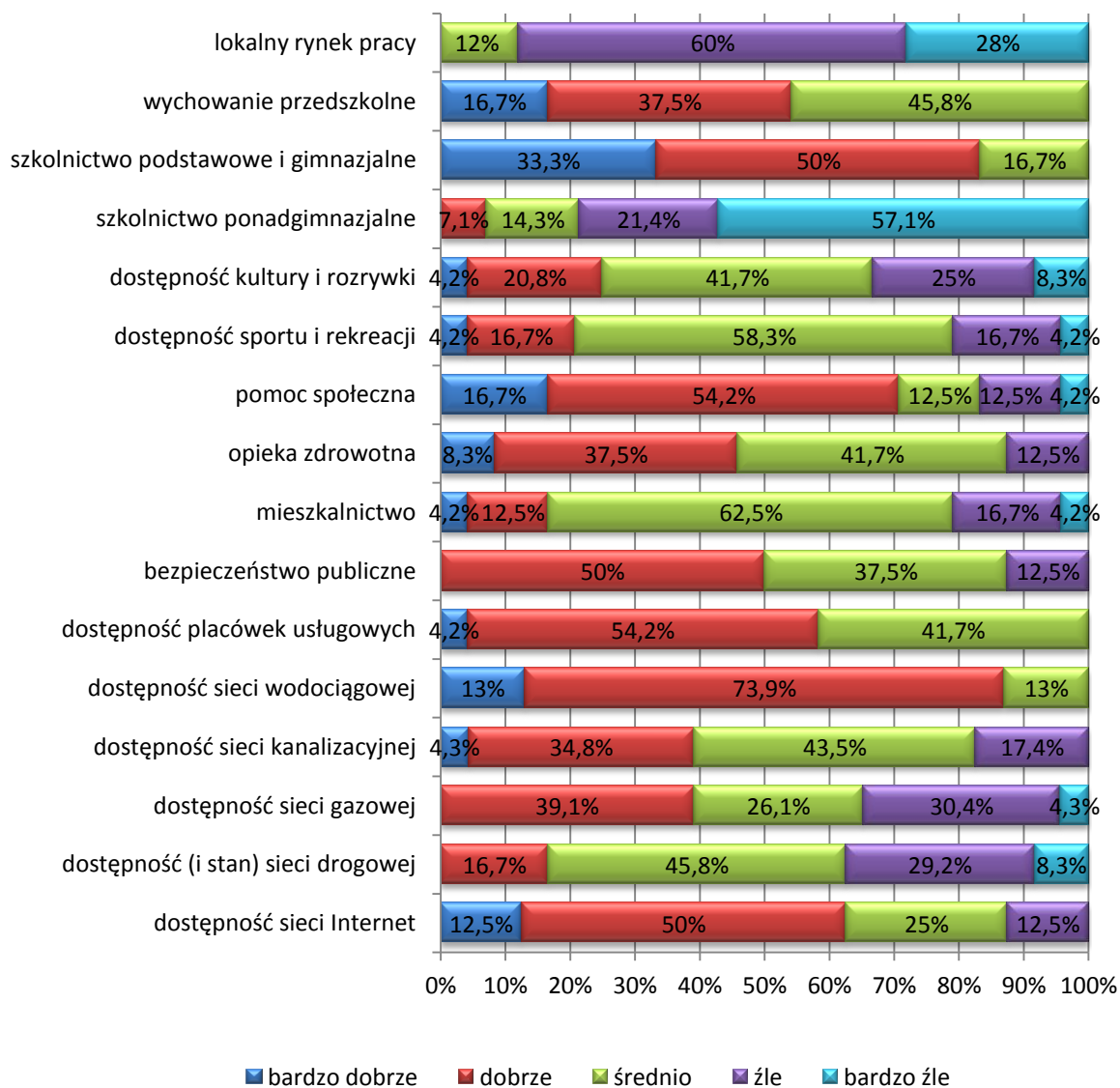
12. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Golina posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza Goliny, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Miejskiego, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 25 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 28. Warunki życia w gminie

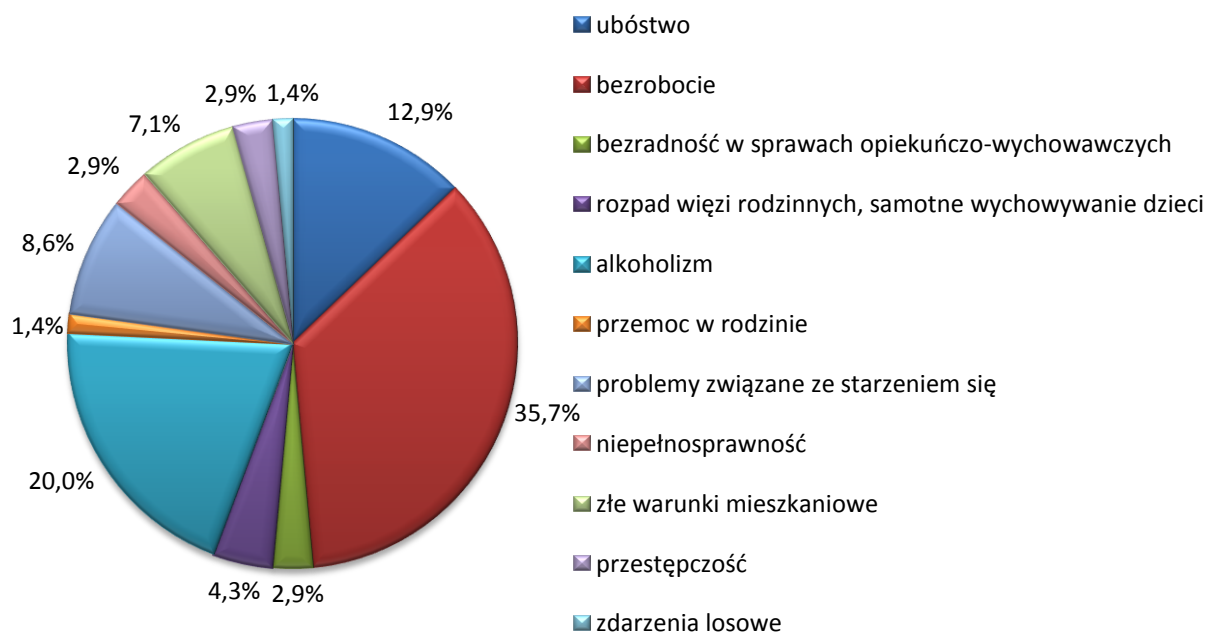
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostęp do sieci wodociągowej (łącznie 86,9% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego (w sumie 83,3% ocen dobrych i bardzo dobrych). Z wysoką oceną spotkała się również pomoc społeczna (łącznie 70,9% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej ankietowani ocenili natomiast sytuację na lokalnym rynku pracy (w sumie 88% ocen złych i bardzo złych) oraz dostępność szkolnictwa ponadgimnazjalnego (łącznie 78,5% ocen bardzo złych i złych). Z relatywnie niskimi ocenami spotkały się także: dostępność (i stan) sieci drogowej (w sumie 37% ocen złych i bardzo złych) oraz dostęp do sieci gazowej (łącznie 34,7% ocen złych i bardzo złych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 29. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

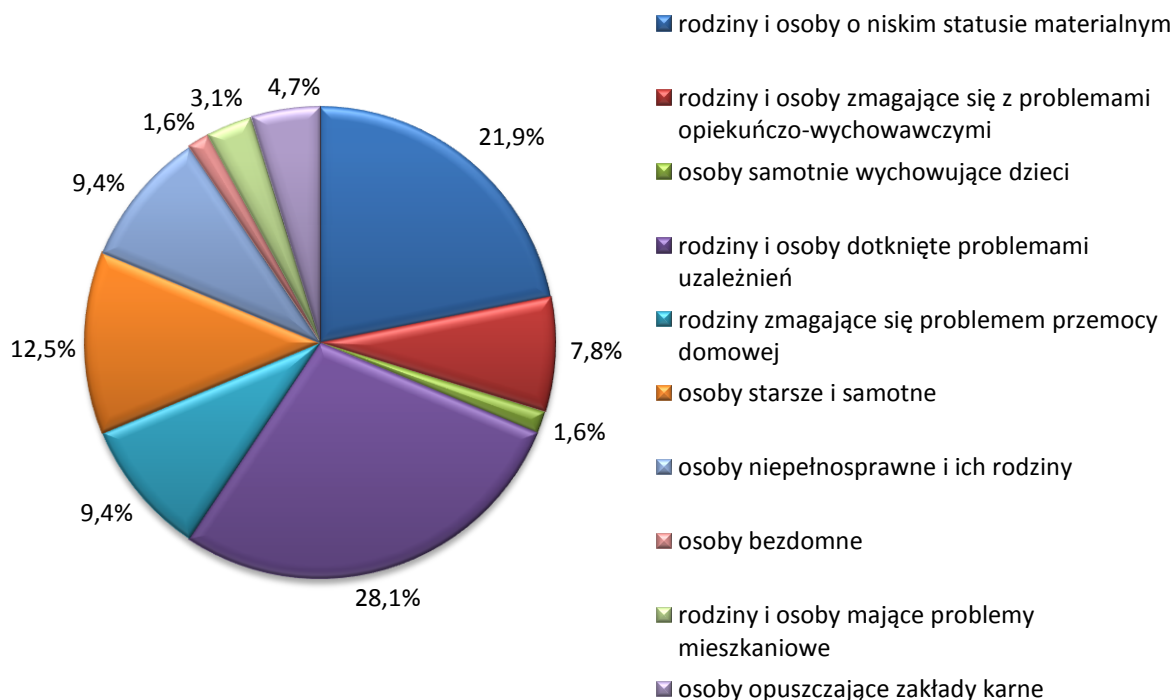

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli bezrobocie (35,7%) i alkoholizm (20%), a następnie ubóstwo (12,9%), problemy związane ze starzeniem się (8,6%) oraz złe warunki mieszkaniowe (7,1%).

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 30. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

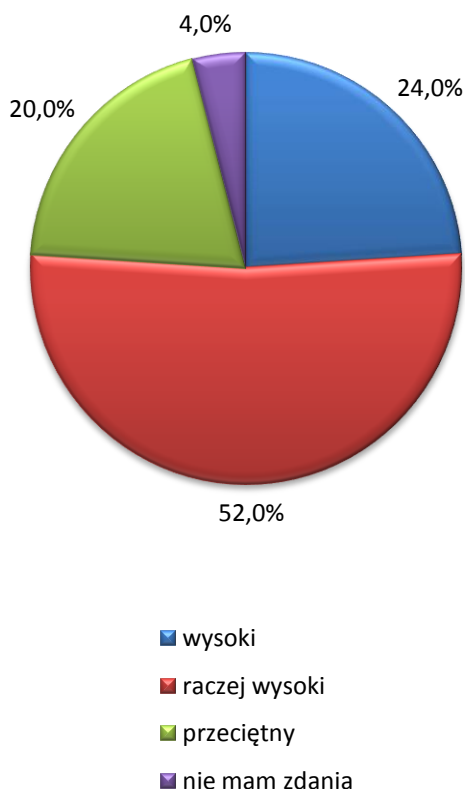

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

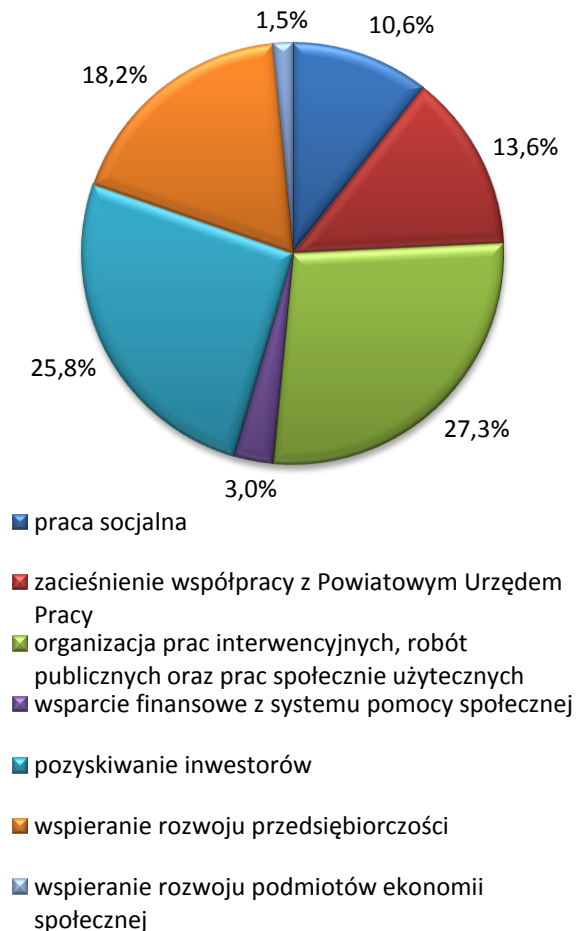
Najwięcej badanych (odpowiednio 28,1 i 21,9%) stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby zmagające się z problemami uzależnień oraz o niskim statusie materialnym. Na kolejnych miejscach znalazły się osoby starsze i samotne (12,5%), rodziny dotknięte problemem przemocy w rodzinie oraz osoby niepełnosprawne i ich rodziny (po 9,4%).

W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 31. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?

Wykres 32. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?

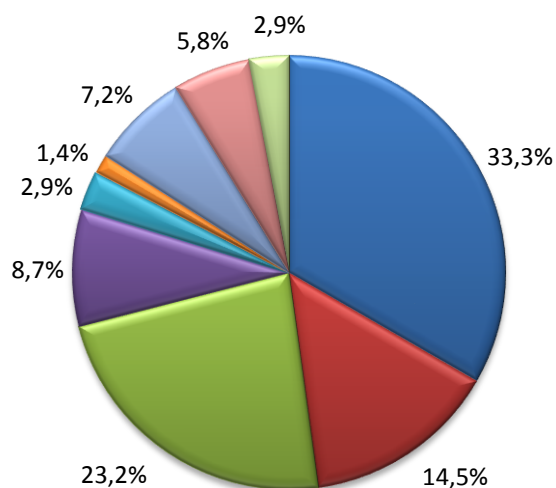
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii zdecydowanej większości ankietowanych (łącznie 76%) poziom bezrobocia w gminie jest raczej wysoki lub wysoki, a zdaniem kolejnych 20% badanych jest on przeciętny.

Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci najczęściej wymieniali organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych (27,3%), pozyskiwanie inwestorów (25,8%), wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (18,2%) oraz zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń) zdobycia doświadczenia zawodowego oraz podniesienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (13,6%).

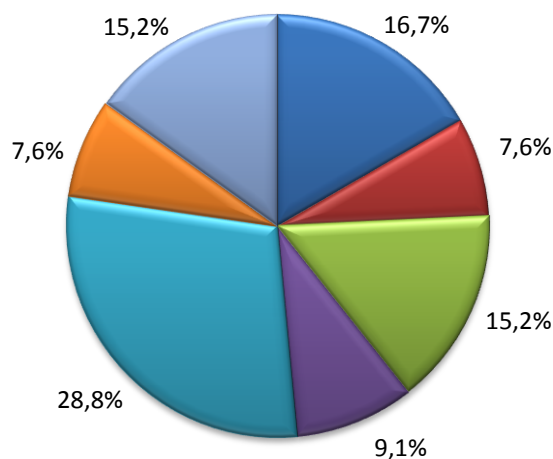
W odpowiedzi na następujące pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 33. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?

- bezrobocie
- dziedziczenie ubóstwa
- uzależnienia
- wyuczona bezradność
- niedostosowanie społeczne
- rozpad rodziny
- wielodzietność
- długotrwała choroba
- niepełnosprawność

Wykres 34. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

- praca socjalna
- pomoc finansowa
- wsparcie rzeczowe, w tym w formie posiłku
- poradnictwo
- pomoc w znalezieniu zatrudnienia
- promowanie aktywnych postaw i samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej
- tworzenie mieszkań komunalnych i socjalnych

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

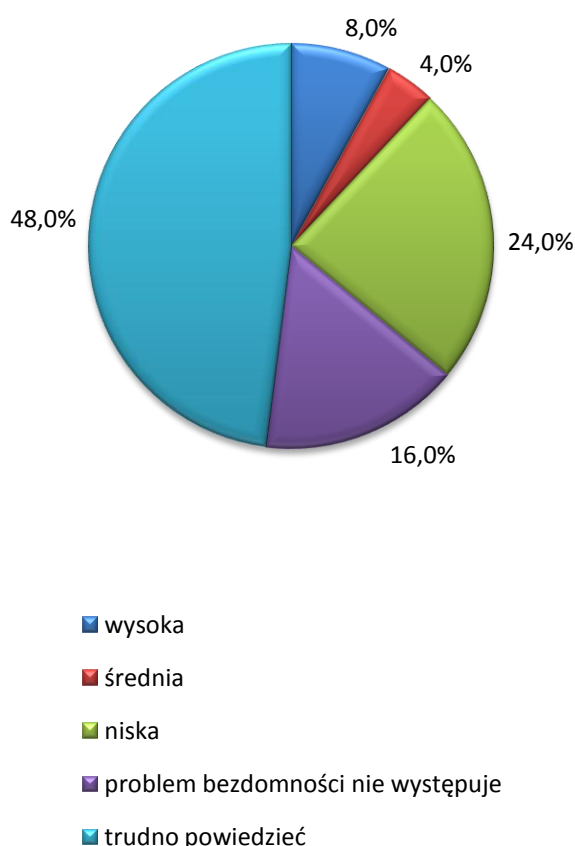
Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali bezrobocie (33,3%) oraz uzależnienia (23,2%). Do ważnych powodów ubożenia ludności badani zaliczyli dziedziczenie ubóstwa (14,5%) oraz wyuczoną bezradność (8,7%).

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (28,8%). Duże znaczenie przywiązywali również do prowadzenia pracy socjalnej (16,7%), udzielania wsparcia rzeczowego oraz tworzenia mieszkań komunalnych i socjalnych (po 15,2%).

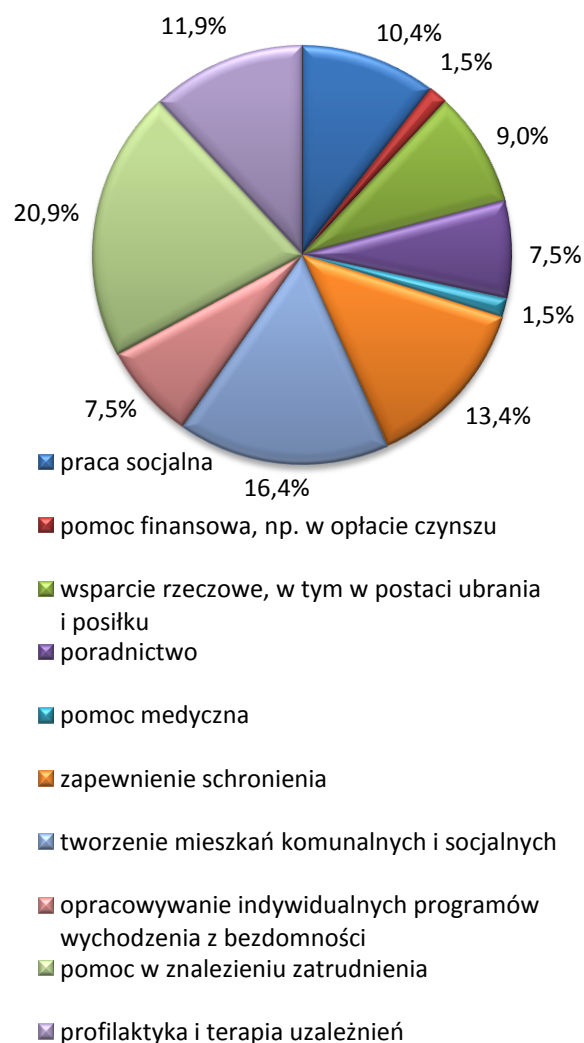

W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 35. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 36. Jakie działania byłby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

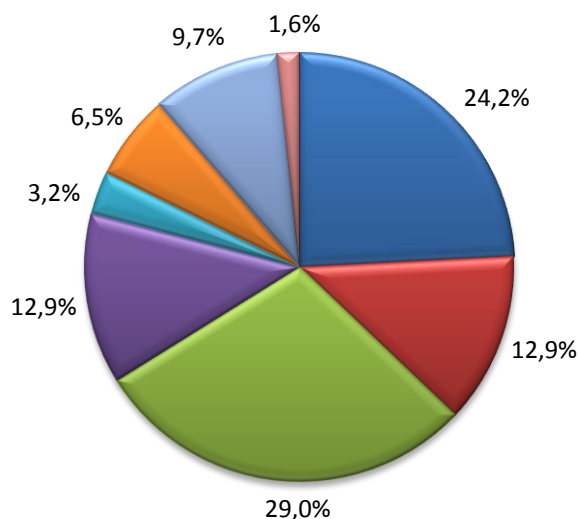
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Blisko połowa respondentów (48%) nie potrafiła określić skali bezdomności w gminie. Wśród pozostałych największą grupę (24%) stanowili ci, którzy stwierdzili, że skala zjawiska w gminie jest niska. Jednocześnie 16% badanych odpowiedziało, że problem bezdomności w gminie nie występuje, a 8% uznało, że jego skala jest wysoka.

W opinii ankietowanych największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść pomoc w znalezieniu zatrudnienia (20,9%), tworzenie mieszkań komunalnych i socjalnych (16,4%), zapewnienie schronienia (13,4%), profilaktyka i terapia uzależnień (11,9%) oraz praca socjalna (10,4%).

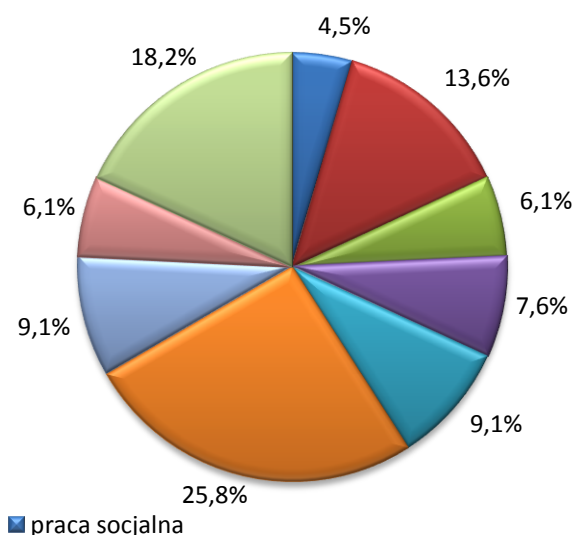
W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 37. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

- niski poziom umiejętności wychowawczych
- ubóstwo
- uzależnienia
- przemoc w rodzinie
- niepełnosprawność, długotrwała choroba
- wielodzietność
- samotne rodzicielstwo
- inne

Wykres 38. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

- praca socjalna
- pomoc asystenta rodziny
- edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich
- zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii rodzinnej
- wyższe świadczenia pieniężne dla rodzin wielodzietnych i niepełnych
- pomoc w znalezieniu zatrudnienia
- profilaktyka i terapia w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie
- poszerzenie oferty wsparcia instytucji i organizacji wspierających rodzinę
- zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego

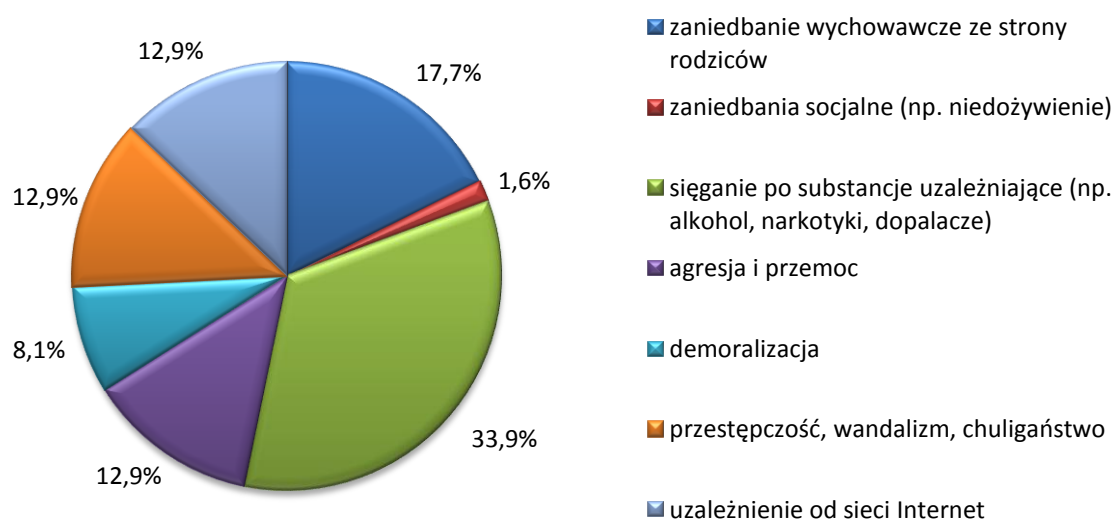
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii odpowiednio 29 i 24,2% badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie są uzależnienia oraz niski poziom umiejętności wychowawczych. Zdaniem respondentów duży wpływ na występowanie tego problemu mają również ubóstwo oraz przemoc w rodzinie (po 12,9%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (25,8%), zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (18,2%) oraz zapewnienie pomocy ze strony asystenta rodziny (13,6%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 39. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

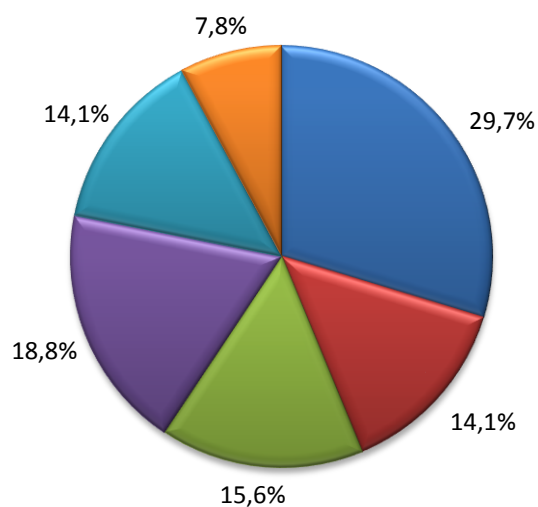

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki, dopalacze (33,9%), a także zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców (17,7%). Niepokojącymi problemami są również agresja i przemoc, przestępczość, wandalizm i chuligaństwo oraz uzależnienie od sieci Internet (po 12,9%).

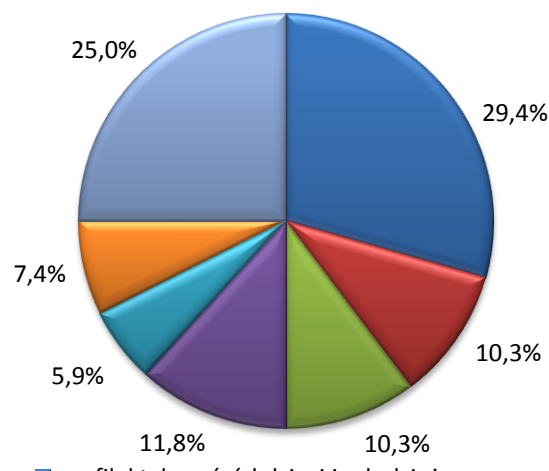
W następnych pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 40. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy

- bezrobocie i utrata pracy
- niezaradność życiowa
- konflikt w rodzinie, rozpad rodziny
- indywidualne skłonności do popadania w nałogi
- wzorce społeczne
- dostępność środków psychoaktywnych

Wykres 41. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

- profilaktyka wśród dzieci i młodzieży
- profilaktyka wśród dorosłych
- pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna
- pomoc psychologiczna
- pomoc prawna
- pomoc społeczna
- wspieranie rozwoju grup wsparcia, samopomocowych, klubów abstynenckich

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

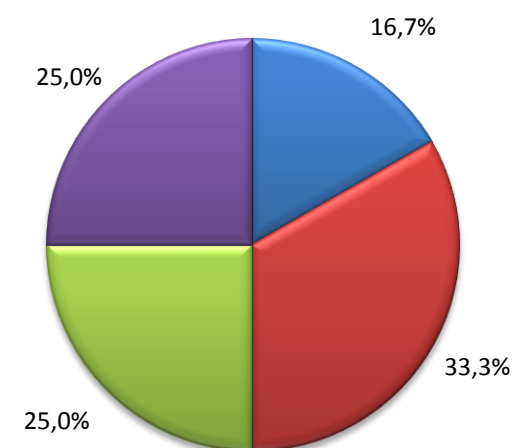
Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli bezrobocie i utratę pracy (29,7%), indywidualne skłonności do popadania w nałogi (18,8%), konflikt w rodzinie i jej rozpad (15,6%) oraz niezaradność życiową i wzorce społeczne (po 14,1%).

Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci

i młodzieży (29,4%) oraz wspieraniu rozwoju grup wsparcia, samopomocowych (np. AA, Al-Anon) i klubów abstynenckich (25%).

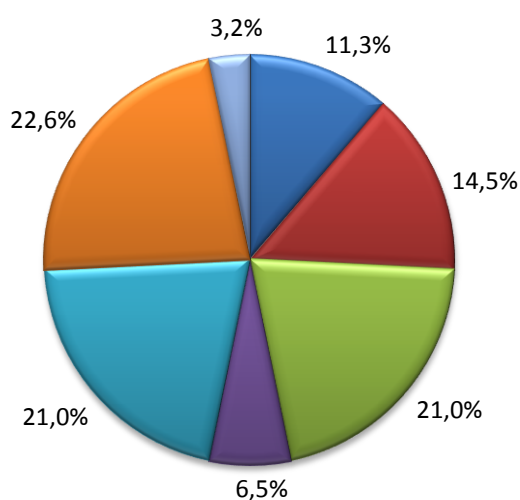
Następnie zapytano badanych o znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 42. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie

- znam takie przypadki
- słyszałem(-am) o takich przypadkach
- nie znam takich przypadków
- nie słyszałem(-am) o takich przypadkach

Wykres 43. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

- prowadzenie poradnictwa i interwencji
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej
- profilaktyka agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży
- umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
- motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych
- udział w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom

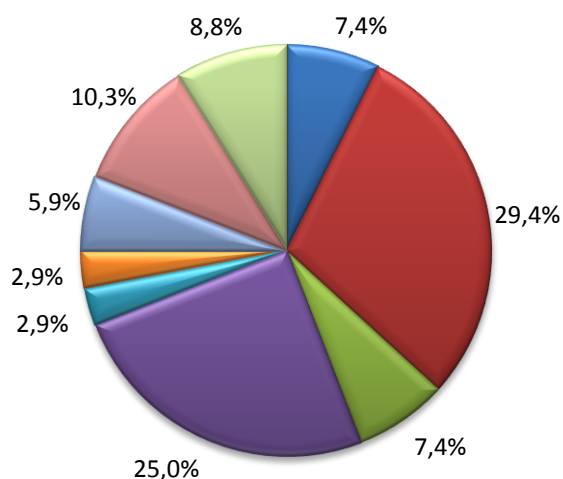
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej ankietowanych (33,3%) stwierdziło, że słyszało o przypadkach występowania przemocy w rodzinie w gminie, a 16,7% przyznało, że zna takie przypadki. Jednocześnie druga połowa badanych była odmiennego zdania.

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim motywować i kierować sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych (22,6%), a także prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży oraz zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia (po 21%).

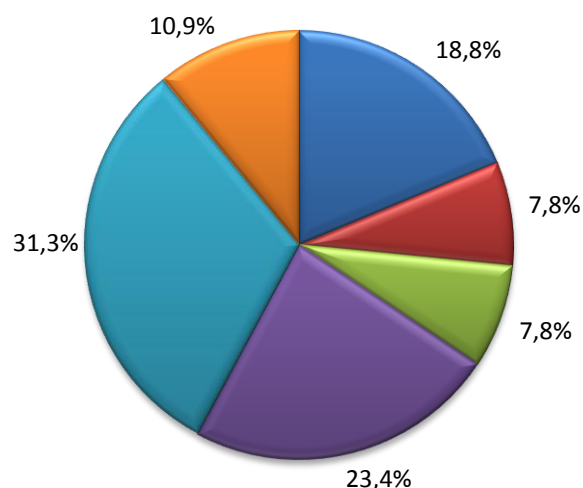
Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 44. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy

- ubóstwo
- samotność
- niepełnosprawność
- choroby wieku podeszłego
- brak wsparcia ze strony rodziny
- bariery architektoniczne
- utrudniony dostęp do usług opiekuńczych
- brak dostępu do geriatry
- ograniczona oferta spędzania czasu wolnego

Wykres 45. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?

- rozwój usług opiekuńczych
- organizowanie pomocy sąsiedzkiej
- organizowanie spotkań i imprez środowiskowych
- zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu)
- zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów
- zaangażowanie wolontariuszy do pomocy osobom starszym

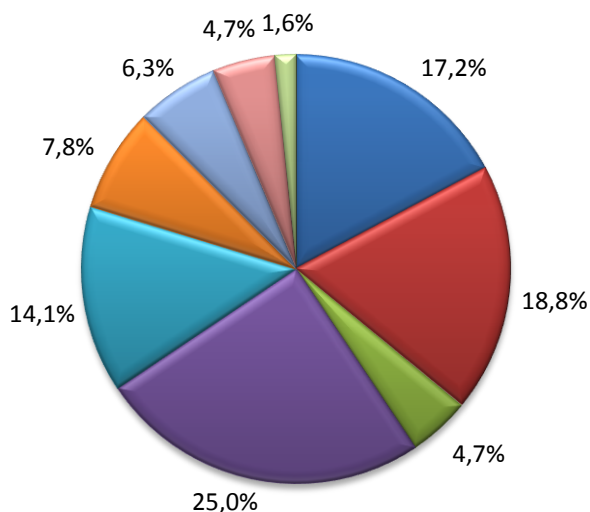
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii osób ankietowanych problemami, które najczęściej dotykają seniorów w gminie, są: samotność (29,4%) i choroby wieku podeszłego (25%), a także brak dostępu do geriatry (10,3%).

Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, respondenci najczęściej zaliczali: zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (31,3%), zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu; 23,4%) oraz rozwijanie usług opiekuńczych (18,8%).

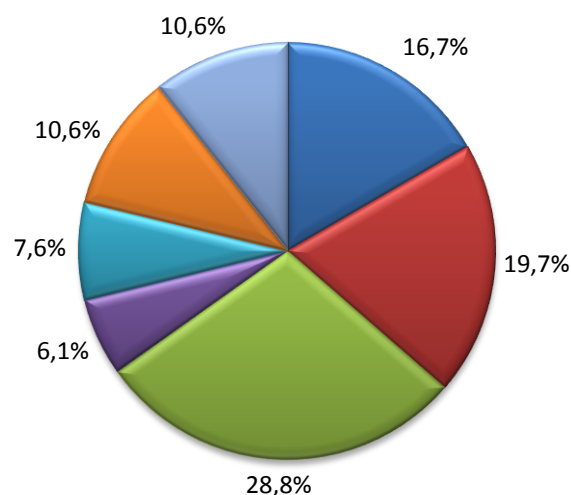
W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne w gminie, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszy ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 46. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy

- bariery architektoniczne
- utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych
- utrudniony dostęp do usług opiekuńczych
- brak odpowiednich ofert pracy
- deficyt zakładów pracy chronionej
- ubóstwo
- izolacja społeczna
- niski poziom akceptacji społecznej
- problemy psychologiczne

Wykres 47. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?

- likwidacja barier architektonicznych
- zwiększenie dostępu do rehabilitacji
- tworzenie stanowisk pracy
- zwiększenie dostępności kształcenia integracyjnego
- organizowanie środowiskowych spotkań i imprez integracyjnych
- zwiększenie dostępu do pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej, pedagogicznej
- zapewnienie dostępu do wczesnej diagnostyki medycznej

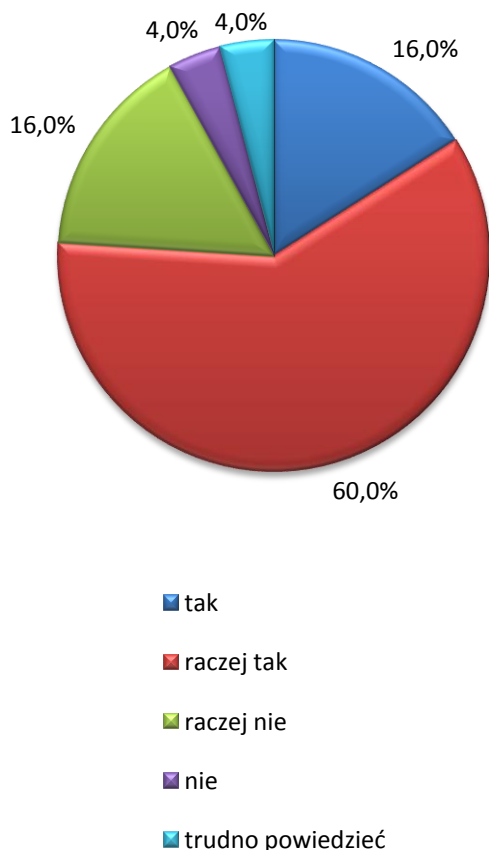
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z gminy są: brak odpowiednich ofert pracy (25%), utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (18,8%), bariery architektoniczne (17,2%) oraz deficyt zakładów pracy chronionej (14,1%).

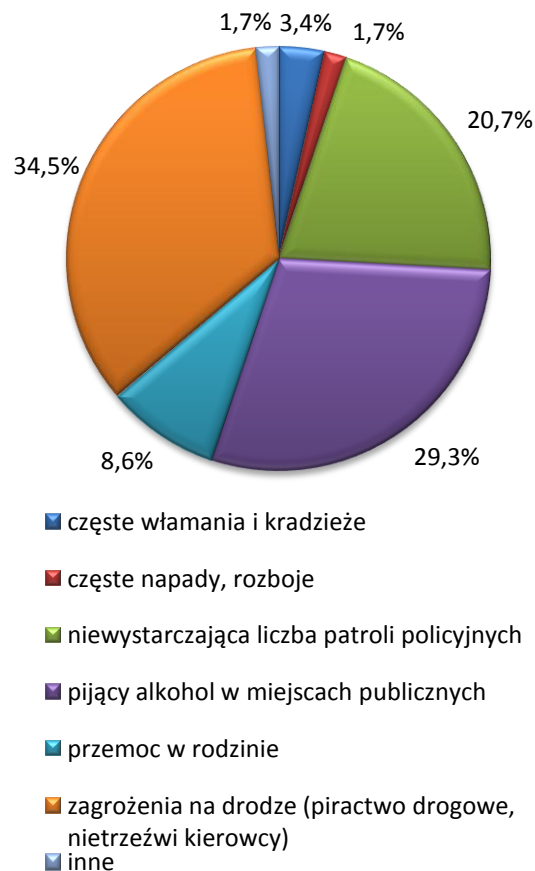
W opinii ankietowanych działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na tworzeniu miejsc pracy (28,8%), zwiększeniu dostępu do rehabilitacji (19,7%) oraz likwidacji barier architektonicznych (16,7%).

W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 48. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

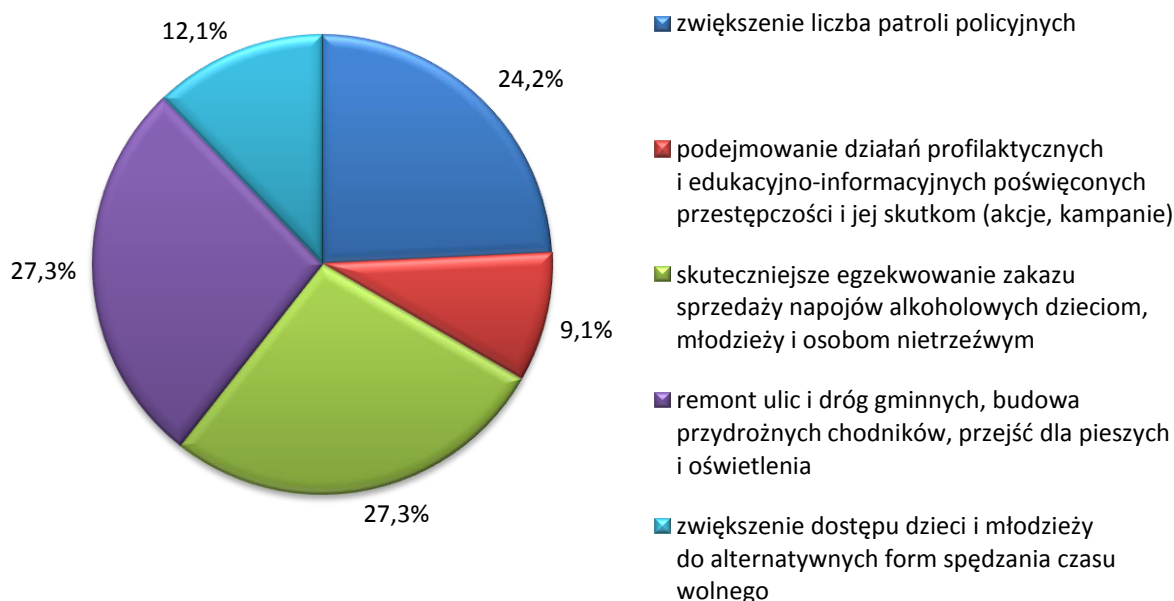
Wykres 49. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wykres 50. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość badanych (łącznie 76%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie bądź bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmiennej opinii wyraziło 20% ankietowanych.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 34,5%), osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (29,3%) oraz niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (20,7%).

Zdaniem ankietowanych na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu wpłynęłoby: skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym, remont ulic i dróg gminnych, budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia (po 27,3%) oraz zwiększenie liczby patroli policyjnych (24,2%).

13. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Na potrzeby niniejszego dokumentu analiza została przeprowadzona w następujących obszarach: 1. Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność, 2. Rodzina, dzieci i młodzież, 3. Uzależnienia i przemoc w rodzinie, 4. Starość i niepełnosprawność, 5. Kapitał społeczny i aktywność obywatelska.

Obszar: Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ funkcjonowanie w gminie Gminnego Centrum Informacji ▪ upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach ▪ diagnozowanie problemu bezdomności w gminie ▪ informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy ▪ zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niska skuteczność podejmowanych działań na rzecz ograniczenia bezrobocia w gminie ▪ niepozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) ▪ ograniczone działania zachęcające inwestorów do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy ▪ niewystarczające zasoby mieszkań komunalnych i socjalnych w gminie ▪ brak podmiotów ekonomii społecznej w gminie ▪ brak standaryzacji usług świadczonych osobom bezdomnym ▪ brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych i bezdomnych

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość ograniczania bezrobocia w gminie dzięki dostępowi do europejskich rynków pracy ▪ możliwość pozyskiwania środków finansowych na przeciwdziałanie bezrobociu z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) ▪ niewielka liczba osób zagrożonych bezdomnością oraz bezdomnych wymagających schronienia ▪ społeczna akceptacja osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rosnący poziom bezrobocia w gminie ▪ występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia ▪ postępujące zjawisko ubóstwa wśród mieszkańców gminy ▪ niska aktywność osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy ▪ niewielki wpływ dostępu do funduszy zewnętrznych i europejskich rynków pracy na zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie ▪ ograniczony potencjał inwestorów w regionie ▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież ▪ deficyt w regionie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych i bezdomnych

Obszar: Rodzina, dzieci i młodzież

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niezapewnianie rodzinom odpowiedniego dostępu do poradnictwa specjalistycznego ▪ brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci ▪ niedostateczny dostęp do opieki przedszkolnej w gminie ▪ niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży w gminie ▪ nieodpowiednia dostępność opieki medycznej w gminie ▪ niedostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmniejszająca się liczba rodzin zmagających się z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą ▪ istnienie w regionie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nieodpowiednie warunki do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej ▪ brak koordynacji działań instytucji i organizacji wspierających rodziny, dzieci i młodzież ▪ brak możliwości kontynuowania w gminie nauki na poziomie ponadgimnazjalnym

Obszar: Uzależnienia i przemoc w rodzinie

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ realizowanie wśród rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ wdrażanie wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie ▪ funkcjonowanie w gminie Punktu Konsultacyjnego, grupy samopomocowej AA „Wreszcie Golina” i świetlicy socjoterapeutycznej przy Szkole Podstawowej w Golinie ▪ podejmowanie działań w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczający dostęp rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz wsparcia psychospołecznego i prawnego w gminie ▪ ograniczona współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększająca się świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli, na temat problemów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększająca się liczba rodzin wymagających interwencji z powodu przemocy w rodzinie

<p>uzależnień i przemocy w rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dostępność w Koninie, Ślesinie, Murowańcu i Gnieźnie placówek leczenia uzależnień i wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie ▪ istnienie w regionie organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększająca się liczba osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych ▪ zwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających objęcia działaniami korekcyjno-edukacyjnymi
--	--

Obszar: Starość i niepełnosprawność

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ informowanie osób starszych i niepełnosprawnych o przysługujących im prawach i dostępnych form pomocy ▪ funkcjonowanie Golińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku ▪ istnienie bazy rehabilitacyjnej w gminie ▪ organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ▪ upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy ▪ zapewnianie dostępu do kształcenia integracyjnego w gminie ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom starszym i niepełnosprawnym ▪ deficyt w gminie instytucji i grup wsparcia działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych ▪ niska skala działań prozdrowotnych wśród osób starszych ▪ brak dostępu osób starszych do opieki geriatrycznej w gminie ▪ ograniczone możliwości kontynuowania przez osoby starsze aktywności zawodowej ▪ nieodpowiadająca potrzebom osób starszych infrastruktura techniczna w gminie ▪ brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych ▪ deficyt w gminie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dostępność instytucji i grup wsparcia działających na rzecz osób niepełnosprawnych w Koninie ▪ istnienie w regionie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększająca się liczba osób starszych w gminie ▪ ograniczone możliwości uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny ▪ nieodpowiednia dostępność domów pomocy społecznej ▪ niezadawalający poziom życia osób starszych ▪ niewielki udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych ▪ marginalizowanie problemów i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych ▪ występowanie zjawiska migracji osób młodych do większych jednostek administracyjnych ▪ istnienie w gminie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie

Obszar: Kapitał społeczny i aktywność obywatelska

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w MOPS-ie ▪ zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny ▪ posiadanie wiedzy na temat problemów społecznych występujących w gminie ▪ informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nieodpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych ▪ nieodpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej ▪ niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej w gminie ▪ niepozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej ▪ brak wolontariatu w gminie ▪ ograniczona współpraca z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niezwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego ▪ istnienie w gminie organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ popadanie pracowników pomocy społecznej w rutynę i doznawanie przez nich syndromu wypalenia zawodowego ▪ niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej ▪ niewystarczająca świadomość roli i potrzeb sektora pomocy społecznej wśród władz gminy ▪ wciąż niekorzystny wizerunek pomocy społecznej ▪ niski poziom aktywności mieszkańców gminy w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych ▪ niewielki udział przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działaniach pomocowych

14. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Golina, pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- prowadzące do ubóstwa bezrobocie, które w głównej mierze dotyka osoby młode, z niewielkim stażem pracy lub bez doświadczenia zawodowego,
- niekorzystne zmiany demograficzne powodujące postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej, a tym samym zwiększające ryzyko chorób i niepełnosprawności,
- trudności w wypełnianiu przez rodziny funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz problemy alkoholizmu i przemocy domowej, co m.in. wymaga udzielenia odpowiedniej pomocy w wychowaniu i opiece (m.in. poprzez zwiększenie wsparcia ze strony asystenta rodziny oraz zapewnienie szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego) oraz powoduje konieczność zintensyfikowania działalności profilaktycznej i zwiększenia dostępności leczenia i wsparcia,

- zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, zwiększenie dostępności opieki specjalistycznej, w tym geriatrycznej,
- utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego,
- usprawnianie lokalnego systemu pomocy społecznej, m.in. poprzez stałe doskonalenie służb społecznych oraz zwiększenie liczby pracowników socjalnych,
- rozwijanie sektora pozarządowego działającego w obszarze polityki społecznej oraz podejmowanie współpracy z należącymi do niego organizacjami.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2015-2020. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

- 1. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy:** wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia oraz poszukujących pracy, udzielanie pomocy zagrożonym lub dotkniętym ubóstwem i bezdomnością, a także usprawnianie seniorów oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób niepełnosprawnych.
- 2. Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju, zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie:** pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju, wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
- 3. Wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego:** doskonalenie sektora pomocy społecznej oraz wspieranie organizacji pozarządowych i rozszerzanie z nimi współpracy.

III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Golina w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2020 jest **skuteczne aktywizowanie mieszkańców gminy zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, wzmacnianie rodzin oraz dążenie do integracji społecznej**. Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.	Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy
Cele operacyjne:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia oraz poszukującym pracy. 2. Udzielanie pomocy zagrożonym lub dotkniętym ubóstwem i bezdomnością. 3. Usprawnianie seniorów oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób niepełnosprawnych.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udzielanie pomocy w rozpoczęciu działalności gospodarczej. 2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w tym w oparciu o kontrakt socjalny. 3. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej osobom dotkniętym bezrobociem. 4. Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w gminie, np. spółdzielni socjalnych. 5. Podejmowanie działań w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy, m.in. promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, przygotowywanie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów. 6. Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w gminie; rozwijanie turystyki, w tym agroturystyki, przy wykorzystaniu walorów krajobrazowych gminy.

	<ol style="list-style-type: none"> 7. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. 8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi udzielającymi wsparcia osobom bezrobotnym.
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 2.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami ubogimi, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych. 2. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych, m.in. przy współpracy z organizacjami pozarządowymi. 3. Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością – prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego, w razie potrzeby opracowanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz zapewnienie schronienia. 4. Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego (w tym w formie gorącego posiłku) dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. 5. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku letniego i zimowego oraz czasu wolnego. 6. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem. 7. Powiększenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych. 8. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich oraz z Kościołem.
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 3.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej. 2. Rozwijanie usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. 3. Uruchomienie i rozwijanie specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 4. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, spotkań integracyjnych, zajęć, m.in. w ramach funkcjonującego w gminie Golińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, wspieranie inicjatyw w ww. zakresie, podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie klubu seniora, a w sprzyjających okolicznościach dziennego domu pobytu.

	<p>5. Wspieranie przedsięwzięć aktywizujących seniorów i wykorzystujących ich potencjał na rzecz integracji społecznej.</p> <p>6. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, poszerzeniu oferty rehabilitacyjnej i dostępności sprzętu rehabilitacyjnego oraz zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.</p> <p>7. Zwiększenie dostępu do kształcenia integracyjnego w gminie oraz rozwijanie zróżnicowanych form edukacji dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.</p> <p>8. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, w tym z zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów.</p> <p>9. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.</p>
Czas realizacji	Lata 2015-2020.
Realizatorzy	Burmistrz Goliny, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, Uniwersytet Trzeciego Wieku.
Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ponadgimnazjalne spoza gminy, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, pracodawcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, instytucje rządowe, placówki ochrony zdrowia, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, ośrodki wsparcia, domy pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, kościoły, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, ▪ wzrost aktywności gospodarczej w gminie, ▪ większa aktywność zawodowa mieszkańców, ▪ poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, ▪ łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, ▪ efektywniejszy udział seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, ▪ wyższy standard świadczonych usług,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, ▪ większy dostęp do kształcenia integracyjnego, ▪ wzrost liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.
<p>Cel strategiczny 2.</p>	<p>Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju, zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie</p>
<p>Cele operacyjne:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju. 2. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie. 3. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia. 4. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 1.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 2. Zatrudnianie asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń. 3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników MOPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny. 4. Udzielanie przez MOPS i Urząd Miejski pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych. 5. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego i prawnego, oraz ośrodków wsparcia dla rodzin będących w kryzysie. 6. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci. 7. Zwiększenie w gminie dostępności opieki przedszkolnej. 8. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz tworzenie warunków do ich samorealizacji, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego i rozwój uzdolnień i zainteresowań (np. budowa hali sportowej), organizowanie wypoczynku.

	<ol style="list-style-type: none"> 9. Rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. 10. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych. 11. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka (np. Karty Dużej Rodziny), w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. 12. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 2.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie dostępności wsparcia i pomocy, w tym terapeutycznej i rehabilitacyjnej, dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, m.in. poprzez rozszerzenie oferty działającego w gminie Punktu Konsultacyjnego oraz zacieśnienie współpracy z placówkami leczenia uzależnień funkcjonującymi poza gminą, np. w Koninie, Murowańcu i Gnieźnie. 2. Poprawa dostępności wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego dla rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie. 3. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży. 4. Tworzenie i wspieranie grup samopomocowych, w tym funkcjonującej w gminie grupy AA „Wreszcie Golina”. 5. Kontynuowanie działalności i rozwijanie oferty Świetlicy Socjoterapeutycznej funkcjonującej przy Szkole Podstawowej w Golinie. 6. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 7. Zintensyfikowanie działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. 8. W razie konieczności zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. 9. Kontynuowanie współpracy z Ośrodkiem Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie. 10. Kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych. 11. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 3.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej. 2. Zwiększenie dostępu mieszkańcom do świadczeń z zakresu specjalistycznej opieki zdrowotnej, w tym opieki geriatrycznej. 3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami. 5. Opracowanie i realizacja gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego.
<p>Kierunki działań do celu operacyjnego 4.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych służących zapobieganiu demoralizacji oraz przemocy w miejscu zamieszkania i w przestrzeni publicznej; włączanie w ich realizację policjantów i strażników miejskich. 2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie). 3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie. 4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości. 5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego. 6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez budowę i remont ulic i dróg gminnych, budowę chodników i ścieżek rowerowych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych, organizację dowozu dzieci do szkół.
<p>Czas realizacji</p>	<p>Lata 2015-2020.</p>
<p>Realizatorzy</p>	<p>Burmistrz Goliny, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówka przedszkolna, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym Świetlica Socjoterapeutyczna w Golinie, Straż Miejska.</p>
<p>Partnerzy w realizacji</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ślesinie i jej Filia w Koninie, Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Koninie, szkoły ponadgimnazjalne spoza gminy, placówki ochrony zdrowia, placówki leczenia uzależnień, w tym Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Multimed” w Koninie – Poradnia Leczenia Uzależnień oraz Dzienny Oddział Odwykowy, Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień</p>

	„Medica” w Koninie, Wojewódzki Szpital Zespolony w Koninie – Oddział Leczenia Uzależnień, Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokółce – Oddział Leczenia Uzależnień w Murowańcu, Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie, ośrodki wsparcia, w tym Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie, Ośrodek Doraźnej Pomocy Osobom z Problemem Alkoholowym i Przemocą w Koninie, specjaliści, grupy samopomocowe, w tym grupa samopomocowa AA „Wreszcie Golina”, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niższy odsetek rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ▪ podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, ▪ skuteczniejsze wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci, ▪ łatwiejszy dostęp do opieki dla dzieci w wieku przedszkolnym, ▪ podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, ▪ wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających. ▪ większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego trybu życia, ▪ lepszy dostęp do opieki zdrowotnej oraz wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, ▪ obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, ▪ ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, ▪ wzrost zasobu wiedzy mieszkańców na temat przestępczości i jej skutków, ▪ bezpieczniejsze drogi.

Cel strategiczny 3.	Wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego
Cele operacyjne:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie sektora pomocy społecznej. 2. Inicjowanie powstawania i wspieranie organizacji pozarządowych oraz rozszerzanie z nimi współpracy.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie liczby pracowników socjalnych do poziomu zgodnego z ustawą o pomocy społecznej. 2. Systematycznie podnoszenie kompetencji przez kadre MOPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w szkoleniach. 3. Zatrudnianie asystentów rodziny i zapewnienie im dostępu do szkoleń.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. W razie możliwości rozszerzenie infrastruktury socjalnej w gminie. 5. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy. 6. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez utworzenie strony internetowej MOPS-u. 7. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
Kierunki działań do celu operacyjnego 2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. 2. Rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. 3. Inicjowanie powstawania oraz wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania. 4. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych; samoorganizowania się, samopomocy oraz tworzenia organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej. 5. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych. 6. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.
Czas realizacji	Lata 2015-2020.
Realizatorzy	Burmistrz Goliny, Rada Miejska, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.
Partnerzy w realizacji	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	<ul style="list-style-type: none"> ▪ większe kompetencje kadr pomocy społecznej, ▪ wyższa jakość świadczonych usług, ▪ rozwój aktywności mieszkańców, ▪ zwielokrotnienie inicjatyw społecznych, ▪ różnorodność form i lepsza efektywność współpracy z sektorem pozarządowym.

IV. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golina na lata 2015-2020 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminnego Programu Wspierania Rodziny,
- Program współpracy Gminy Golina z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań.

Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Golina na lata 2015-2020 będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii, które obejmują szacunkową wielkość wydatków planowanych w budżecie gminy na realizację w kolejnych latach zadań z zakresu polityki społecznej.

Tabela 16. Ramy finansowe strategii w latach 2015-2020*

2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
6.636.815,67 zł	6.861.127,11 zł	7.092.922,26 zł	7.332.235,30 zł	7.579.733,91 zł	7.836.238,49 zł

*środki finansowe planowane w budżecie gminy na realizację zadań z zakresu polityki społecznej

Źródło danych: Urząd Miejski i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Golinie.

Środki finansowe na realizację zadań z zakresu polityki społecznej będą ujmowane corocznie w uchwale budżetowej Rady Miejskiej.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych, polegające na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane z jednej strony pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku, z drugiej natomiast umożliwią ustalenie rzeczywistych rezultatów ich wdrożenia – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Burmistrz Goliny może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Cel strategiczny 1.:

- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa i bezdomności,
- liczba podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba podmiotów gospodarczych,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie,
- liczba programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym,
- liczba nowych mieszkań komunalnych i socjalnych,
- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,

- liczba seniorów i osób niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba osób korzystających z Uniwersytetu Trzeciego Wieku,
- liczba osób korzystających z klubu seniora,
- liczba osób korzystających z dziennego domu pobytu,
- liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi,
- liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- liczba klas integracyjnych oraz liczba dzieci do nich uczęszczających.

Cel strategiczny 2.:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz w formie dodatków mieszkaniowych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba dzieci objętych opieką przedszkolną,
- liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób objętych w ich ramach opieką,
- liczba opracowywanych i realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba grup samopomocowych oraz liczba osób objętych w i ich ramach wsparciem,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia,

- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 3.:

- liczba pracowników MOPS-u, w tym liczba pracowników socjalnych,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba wolontariuszy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2011-2013	18
Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2013/2014	25
Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie w 2014 roku	28
Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2014 roku	30
Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i prywatne praktyki lekarskie w gminie w 2014 roku....	31
Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych..	35
Tabela 7. Osoby z gminy objęte wsparciem w 2013 roku przez podmioty działające na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.....	40
Tabela 8. Sprawcy przestępstw popełnionych w gminie w 2013 roku	43
Tabela 9. Kadra MOPS i jej kwalifikacje w 2013 roku.....	44
Tabela 10. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2011-2013.....	45
Tabela 11. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez MOPS w latach 2011-2013	49
Tabela 12. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2011-2013	51
Tabela 13. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2011-2013	52
Tabela 14. Wybrane instytucje wsparcia spoza gminy, z oferty których mogą korzystać i korzystają jej mieszkańcy.....	53
Tabela 15. Organizacje pozarządowe w gminie w 2014 roku	55
Tabela 16. Ramy finansowe strategii w latach 2015-2020*	90

Wykresy:

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2011-2013	15
Wykresy 3-4. Ruch naturalny i migracyjny ludności gminy w latach 2011-2013	16
Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2011-2013	17
Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2011-2013.....	17
Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha)	19

Wykres 8. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2011-2013.....	20
Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2013 roku	20
Wykres 10. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2011-2013*	22
Wykres 11. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2011-2013	22
Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie konińskim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2011-2013 (w %).....	23
Wykresy 13-15. Bezrobotni w gminie na koniec 2013 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy i poziomu wykształcenia	24
Wykres 16. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku.....	33
Wykres 17. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku	33
Wykres 18. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku.....	34
Wykres 19. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku	34
Wykres 20. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2011-2013	37
Wykres 21. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2011-2013.....	38
Wykres 22. Przestępstwa popełnione w gminie w 2013 roku	42
Wykres 23. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 udzielono pomocy i wsparcia	47
Wykres 24. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 przyznano świadczenie ..	47
Wykres 25. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 przyznano świadczenie pieniężne	47
Wykres 26. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2011-2013 przyznano świadczenie niepieniężne	47
Wykres 27. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2011-2013 (liczba osób w rodzinach)	48
Wykres 28. Warunki życia w gminie	60
Wykres 29. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy	61

Wykres 30. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	62
Wykres 31. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?	63
Wykres 32. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?	63
Wykres 33. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?	64
Wykres 34. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?	64
Wykres 35. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?.....	65
Wykres 36. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?	65
Wykres 37. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie.....	66
Wykres 38. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?.....	66
Wykres 39. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?	67
Wykres 40. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy.....	68
Wykres 41. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?.....	68
Wykres 42. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie.....	69
Wykres 43. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?	69
Wykres 44. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy.....	70
Wykres 45. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?	70
Wykres 46. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy....	71
Wykres 47. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?	71
Wykres 48. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?	72
Wykres 49. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie.....	72
Wykres 50. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?.....	73